

Fənn : 1910Y Mikroiktisadiyyat

1 Təbii inhisara misal ola bilər:

- ☐ OPEK təşkilatı
- ☐ “Respublika” Bankı
- ☒ şəhər metropoliteni
- ☐ IBM şirkəti
- ☐ bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur

2 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- ☐ inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- ☐ eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- ☐ inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir
- ☒ inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- ☐ inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər

3 İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- ☐ yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- ☒ firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi
- ☐ müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- ☐ həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- ☐ nadir xammal resurslarına malik olmaq

4 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- ☒ yeyinti sənayesində
- ☐ rabitə
- ☐ su təchizatı
- ☐ qaz təchizatı
- ☐ enerji təchizatı

5 Təbii inhisarların adılardan fərqi:

- ☐ yüksək mənfəəti ola bilməz
- ☐ $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır
- ☒ çox aşağı son xərcləri
- ☐ həmişə iqtisadi mənfəət var
- ☐ son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

6 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- ☐ yüksələn əyri
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ enən əyri
- ☐ şaquli əyrisi
- ☒ inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur

7 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- ☐ sadə inhisar
- ☒ təbii inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ duopoliya
- ☐ monopsopiya

8 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- ☐ sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- ☐ sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- ☐ nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- ☐ bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
- ☒ əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur

9 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- ☒ inhisarlara
- ☐ təkmil rəqabətli firmalara
- ☐ oliqopoliyalara
- ☐ sadalanan strukturların heç biri
- ☐ duopoliyalara

10 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır

- ☐ monopolialara
- ☒ təkmil rəqabətli firmalara
- ☐ oliqopoliyalara
- ☐ sadalanan strukturların heç birində
- ☐ duopoliyalara

11 Firmanın davranış strategiyası, bu:

- ☒ rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi
- ☐ uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası
- ☐ bazar payının saxlanmasına can atmaq
- ☐ qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi
- ☐ dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması

12 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin ən geniş yayılmış tipi:

- ☒ inhisar rəqabəti
- ☐ inhisar
- ☐ mükəmməl rəqabət
- ☐ duopoliya
- ☐ oliqopoliya

13 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- ☐ bazar nöqteyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- ☐ təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın "qiymət müharibələrinə" aparır
- ☒ məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- ☐ qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- ☐ cəmiyyət nöqteyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

14 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- ☒ oliqopoliyaya
- ☐ inhisarçı rəqabətə
- ☐ inhisara
- ☐ monopsoniyalar
- ☐ təkmil rəqabətə

15 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ inhisar rəqabəti
- ☒ oliqopoliya
- ☐ monopsoniya
- ☐ inhisar

16 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştəkelberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- ☐ təkmil rəqabətli firmaların
- ☒ oliqopoliyaların
- ☐ inhisarların
- ☐ monopsoniyaların
- ☐ inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

17 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- ☒ qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- ☐ tarazlı təklifin kəmiyyəti dəyişməyir
- ☐ qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- ☐ əmtəə qıtlığı mövcuddur
- ☐ təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır

18 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- ☐ onun istehsalının həcmi azalar
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar
- ☐ topdansa satış alğıları üstünlük əldə edərlər
- ☐ bazarda əmtəə qıtlığı yaranar

19 əmtəələrin differensiallaşdırılması anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- ☐ firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- ☒ rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- ☐ firmanın istehsal məhsulun istehlak kefiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

20 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- ☒ öz mənfəətini artırırsın
- ☐ rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın
- ☐ istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- ☐ istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- ☐ dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın

21 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- ☐ firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər
- ☐ əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- ☐ sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- ☒ firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər

22 Oliqopolianın təkmil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- ☒ sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- ☐ oliqopolya şəraitində təkmil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- ☐ məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- ☐ onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- ☐ oliqopolya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirilir

23 İnhisarın mənfəi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- ☐ məhsulun qiymətinin artırılması
- ☐ resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- ☐ xammalın qiymətinin aşağı salınması
- ☒ sadalananların hamısı inhisarların mənfəi xüsusiyyətləridir.
- ☐ gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

24 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- ☐ İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- ☐ Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- ☐ İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- ☒ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- ☐ Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

25 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- ☐ XVIII əsrdə
- ☐ XIX əsrin birinci yarısında
- ☒ XIX və XX əsrlərin hüduunda
- ☐ hazırkı dövrdə
- ☐ XX əsrin ikinci yarısında

26 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmaz, çünki:

- ☐ firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- ☐ sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- ☒ firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- ☐ əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- ☐ qiymət diskriminasiyası mövcuddur

27 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- ☐ bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- ☐ bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- ☐ firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar
- ☐ bütün cavablar doğrudur

☒ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

28 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- ☒ 105000
- ☐ 135000
- ☐ 120000
- ☐ 13500
- ☐ 10500

29 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 775
- ☐ 93700
- ☒ 9000
- ☐ 5800
- ☐ 84000

30 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- ☐ 650000
- ☒ 90000
- ☐ 490000
- ☐ 65000
- ☐ 49000

31 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- ☒ 100
- ☐ 1000
- ☐ 1200
- ☐ 10
- ☐ 120

32 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- ☐ 150
- ☐ 1400
- ☐ 1500
- ☒ 900
- ☐ 9000

33 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- ☐ mənfəətin orta sahə normasını
- ☐ mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsinə
- ☒ istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəəti
- ☐ istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- ☐ gəlirin xərjləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

34 Azalan verilmə qanunun fəaliyyəti bildirir ki:

- ☐ istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərjlərinin qiyməti mənfə olur
- ☐ bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir
- ☐ tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- ☐ istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- ☒ istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır

35 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- ☐ həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- ☐ məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir
- ☐ həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən joxdur
- ☒ məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- ☐ son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

36 Sabit xərclərə aiddir:

- ☒ idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- ☐ işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- ☐ fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- ☐ idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammal alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- ☐ xammal, elektrik enerjisi və məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

37 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- ☐ mənfəət maksimumdur
- ☒ orta dəyişən xərclər minimumdur
- ☐ mənfəət 0-a bərabərdir
- ☐ orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- ☐ son hədd xərcləri minimumdur

38 Düzgün müddəanı tapın:

- ☐ iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
- ☒ ümumi sabit xərclər istehsal həcmnin dəyişməsi ilə dəyişmir
- ☐ istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- ☐ son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- ☐ iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir

39 Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- ☐ istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi
- ☐ ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi
- ☒ miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmə qanununun fəaliyyəti
- ☐ iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər
- ☐ son hədd xərclərinin dəyişiklikləri

40 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- ☐ 1200
- ☒ 11
- ☐ 1440
- ☐ 14

☐ 12

41 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- ☒ 3240
- ☐ 2520
- ☐ 1800
- ☐ 45
- ☐ 720

42 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- ☐ 4
- ☒ 3
- ☐ 5
- ☐ 20
- ☐ 40

43 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- ☐ 563920
- ☐ 5070
- ☐ 564080
- ☐ 12120
- ☒ 7050

44 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- ☒ 40
- ☐ 260
- ☐ 300
- ☐ 36
- ☐ 560

45 əmtəə – bu:

- ☐ hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- ☒ hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu
- ☐ inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- ☐ digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
- ☐ satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya

46 əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- ☒ istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- ☐ bazar dəyəri və istehlak dəyəri
- ☐ mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- ☐ sadalanan heç biri
- ☐ əmtəənin çəkisi və ölçüləri

47 əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- ☐ iqtimai-zəruri dəyər

- ☐ mübadilə dəyəri
- ☒ istehlak dəyəri
- ☐ əmtənin qiymətliliyi
- ☐ bazar dəyəri

48 əmtənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- ☐ ictimai-zəruri dəyər
- ☒ mübadilə dəyəri
- ☐ istehlak dəyəri
- ☐ əmtənin qiymətliliyi
- ☐ bazar dəyəri

49 İctimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- ☒ ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- ☐ istehlak dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər
- ☐ dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- ☐ mübadilə dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

50 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- ☐ əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- ☒ ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə
- ☐ insanlar arasında razılaşma məhsulu
- ☐ universal əmtəə
- ☐ pul kimi istifadə olunan şey

51 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ qiymət müqyası
- ☒ qiymətlərin məştabı
- ☐ tədiyyə vasitəsi

52 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- ☐ ticarət yeri
- ☒ iqtisadiyyatının təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
- ☐ əmtəə mübadiləsinin forması
- ☐ əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- ☐ alıcılar və satıcıların məcmusu

53 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- ☐ əmək bölgüsü
- ☐ istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
- ☐ ixtisaslaşma
- ☐ istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- ☒ natural təsərrüfatın üstün olma

54 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- ☐ əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması

- ☐ ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- ☐ sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- ☐ xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- ☒ yüngül sənayenin ağır sənayedən ayrılması

55 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- ☐ çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- ☐ tələb və təklifin balansızlığı
- ☐ resurs və əmtəənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- ☒ azad rəqabətin olması
- ☐ kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı

56 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☐ kəmiyyətindən
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidindən
- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ rəqabətin növündən
- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından

57 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- ☐ xərclər
- ☒ istehlak xərcləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ resurslar
- ☐ pul gəlirləri

58 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- ☒ xərclər
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ resurslar
- ☐ pul gəlirləri

59 əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- ☐ resurslar
- ☐ pul gəlirləri
- ☐ istehlak xərcləri
- ☒ satışdan gəlirlər
- ☐ xərclər

60 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- ☐ xərclər
- ☐ istehlak xərcləri
- ☐ satışdan gəlirlər
- ☐ resurslar
- ☒ pul gəlirləri

61 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☒ qeyri-sabitlik
- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması
- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi

62 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ sabitlik
- ☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- ☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- ☐ kütləvi istehsal məsrəfləri

63 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☐ biznes
- ☒ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☐ menecment
- ☐ marketinq

64 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☐ biznesdir
- ☐ sahibkarlıqdır
- ☐ kommersiyadır
- ☐ menecmentdir
- ☒ marketinqdir

65 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☐ biznes
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☒ menecment
- ☐ marketinq

66 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- ☐ işsizliyin azaldılması
- ☐ iqtisadi artımın təmin olunması
- ☐ rəqabət mühitinin təmin olunması
- ☐ ekoloji problemlərin həlli
- ☒ əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi

67 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ☒ torpaq mülkiyyətinə
- ☐ əmək bölgüsünə
- ☐ istehsalçıların təcrid olunmasına
- ☐ ixtisaslaşmaya
- ☐ xidmətlər istehsalına

68 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- ☐ sadə və geniş
- ☐ maddi və qeri-maddi
- ☒ natural-əşya və əmtəə
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal

69 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti
- ☐ ictimai təkrar istehsal
- ☒ əmtəə tədavülü
- ☐ ticarət
- ☐ əmtəə təsərrüfatı

70 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rol oynayır?

- ☒ istehsal amillərini verənlər , əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☐ istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edərlər
- ☐ əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ əmtəə və xidmətləri istehsal edərlər

71 Firmalar əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rol oynayır?

- ☐ istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- ☐ istehlak xərclərini həyata keçirirlər
- ☒ əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- ☐ iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- ☐ əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər

72 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- ☐ əmtəə və xidmətlərin dövrəni
- ☐ resurslar axını
- ☐ pul axını
- ☒ ailə büdcəsini
- ☐ əmtəə axını

73 Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- ☒ istehsal məhsulları
- ☐ istehsal vasitələri
- ☐ istehsal məhsulları
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ torpaq

74 Bazarın belə tipi yoxdur:

- ☐ inkişaf etməmiş
- ☐ azad
- ☒ inkişaf etmiş
- ☐ deformasiya olunmuş
- ☐ tənzimlənən

75 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- ☒ yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- ☐ nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- ☐ istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- ☐ əmək məhsulları əmtəədir
- ☐ ixtisaslaşma olmur

76 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- ☐ integrasiya etmək
- ☐ stimullaşdırıcı
- ☐ tənzimləyicisi
- ☒ optimallaşdırıcı
- ☐ nəzarət edici

77 əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- ☐ inkişafı etmiş əmtəə istehsalıdır
- ☒ bazar iqtisadiyyatıdır
- ☐ natural təsərrüfat
- ☐ deformasiya

78 Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- ☐ hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- ☐ hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- ☐ hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- ☒ hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

79 Hansı meyara görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi,dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- ☐ təşkili formasına görə.
- ☐ sahə mənsubiyyətinə görə.
- ☒ mülkiyyət formasına görə.
- ☐ Kapitalın həcmində görə
- ☐ Məhsulun xarakterinə görə.

80 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi,istismarını qaydaya Salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- ☐ xüsusi mülkiyyət;
- ☒ bələdiyyə mülkiyyəti
- ☐ dövlət mülkiyyəti;
- ☐ Səhmdar mülkiyyəti
- ☐ Kollektiv mülkiyyət.

81 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- ☐ dövlət
- ☒ xüsusi
- ☐ ictimai

- ☐ səhmdar
- ☐ bələdiyyə

82 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- ☐ avtomobil istehsalı
- ☐ mənzil tikintisi
- ☒ elektrik enerjisi istehsalı
- ☐ ayaqqabı istehsalı
- ☐ turizm sahəsi

83 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- ☐ açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ kooperativlərin mülkiyyəti
- ☒ xüsusi firmaların mülkiyyəti
- ☐ qapalı səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ tam ortaqlıq mülkiyyəti

84 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- ☐ dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- ☐ çek özəlləşdirməsi
- ☐ hərraclardan müəssisələrin satışı
- ☐ səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- ☒ xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi

85 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- ☐ İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- ☐ ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- ☐ İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- ☐ insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- ☒ ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq

86 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- ☒ resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- ☐ iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- ☐ koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

87 İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- ☐ əmək vasitələri və əmək cisimləri
- ☐ iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- ☐ məhsuldar qüvvələr və texnologiya
- ☒ məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri

88 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- ☒ dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin
- ☐ qiymətlərin liberallaşdırılması

- ☐ rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- ☐ mülkiyyət formalarının dəyişməsi

89 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- ☐ elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.
- ☒ bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatlar heç vaxt kifayət qədər olmur.
- ☐ məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- ☐ heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz
- ☐ hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.

90 Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- ☐ hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- ☐ istehsalın genişləndirilməsilə əlaqədar xərclər
- ☐ rəqabət mübarizəsi və reklamla əlaqədar xərclər
- ☐ sadalanan xərclərdən heç biri
- ☒ resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyi ilə əlaqədar xərclər

91 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- ☒ transaksion
- ☐ buraxılmış imkanların xərcləri
- ☐ hesabi
- ☐ son hədd
- ☐ iqtisadi

92 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- ☐ mülkiyyətin subyektləridir
- ☐ mülkiyyətin hüquqlarıdır
- ☒ mülkiyyətin obyektləridir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ mülkiyyətin funksiyalarıdır

93 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- ☐ icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
- ☐ icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;
- ☒ icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadəetmə;
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ sadalanan hamısı

94 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- ☐ ev təsərrüfatlarının əmlakı
- ☐ leqal xüsusi müəssisələr
- ☐ şəxsi yığımlar
- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ qeyri-leqal xüsusi müəssisələr

95 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- ☐ şifrdən başqa bütün nöqtələrdir
- ☐ istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- ☐ düzqün cavab yoxdur

- ☒ istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir
- ☐ istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir

96 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- ☐ qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- ☐ tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- ☒ avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- ☐ bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir
- ☐ müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə

97 Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- ☐ təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları
- ☐ informasiya amili
- ☐ əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- ☐ sadalanların heç bir
- ☒ sadalanan hamısı

98 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- ☐ texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;
- ☐ əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;
- ☐ əmək vasitələri və əmək məhsulu
- ☒ istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.

99 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcud deyil:

- ☐ istehsal
- ☒ həddindən artıq ifrat istehsal
- ☐ bölgü
- ☐ istehlak
- ☐ mübadilə

100 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- ☐ 2
- ☒ 4
- ☐ 3
- ☐ 6
- ☐ 5

101 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- ☐ sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- ☒ torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- ☐ resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital
- ☐ torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- ☐ torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə

102 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- ☒ mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- ☐ müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- ☐ firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

- ☐ firmanın maksimum istehsal həcmi
- ☐ istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı

103 İqtisadi mənaflər – bu:

- ☐ insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- ☒ iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- ☐ insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- ☐ insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı
- ☐ iqtisadi subyektlərin maraqları

104 əmək cisimləri –bu:

- ☐ fəhlələr və istifadəedicilər heyətidir
- ☐ binalar, yollar, kanallardır
- ☒ sonrakı emala gedən xammal
- ☐ hazır məhsul
- ☐ alətlər, mexanizmlər, maşınlardır

105 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- ☐ təsərrüfat fəaliyyəti
- ☐ maddi istehsal
- ☒ ictimai təkrar istehsal
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ qeyri maddi istehsal

106 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- ☐ merkantilizm
- ☒ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ riyazi məktəb
- ☐ neoliberal istiqamət

107 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- ☐ Əxlaqi-Nasirdə
- ☒ Kitabı- Dədə Qoqudda
- ☐ Xəmsədə
- ☐ heç birində
- ☐ Müqəddimədə

108 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- ☒ Platon, Aristotel
- ☐ Varron, Seneka
- ☐ Konfutsi, Syun-Tszı
- ☐ İbn-Xaldun, Foma Akvinski
- ☐ Qay, Katon

109 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- ☐ neokeynsçilər
- ☒ marcialistlər

- ☐ fiziokratlar
- ☐ monetaristlər
- ☐ merkantilistlər

110 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- ☐ fiziokratlar, marksizm, keynsçilik
- ☒ merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- ☐ fiziokratlar, marksizm, marşinalizm
- ☐ merkantilizm, neoliberalizm, marşinalizm
- ☐ marksizm, keynsçilik, monetarizm

111 Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- ☒ iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- ☐ iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- ☐ iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından
- ☐ riyazi modellərin qurulmasından

112 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- ☐ induksiya metodur
- ☒ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ iqtisadi modeldir
- ☐ deduksiya metodudur
- ☐ statistik tədqiqat metodudur

113 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- ☐ deduksiya metodudur
- ☐ elmi abstraksiyadır
- ☐ iqtisadi eksperimentdir
- ☐ məntiqi metodudur
- ☒ induksiya metodudur

114 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- ☒ iqtisadi kateqoriyalardır
- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlar
- ☐ ümumi iqtisadi qanunlardır
- ☐ iqtisadi modellər
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlar

115 Dəyər qanunu;

- ☐ iqtisadi kateqoriyadır
- ☒ xüsusi iqtisadi qanundur
- ☐ ümumi iqtisadi qanundur
- ☐ iqtisadi qanun deyildir
- ☐ spesifik iqtisadi qanundur

116 Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- ☐ J.Keyns

- ☒ A.Smit
- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☐ A.Marşall

117 İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- ☐ D.Rikardo
- ☒ A.Smit
- ☐ K.Marks
- ☐ F.Kene
- ☐ A.Marşall

118 İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- ☒ sosial-institusional
- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoklassik
- ☐ marksizm
- ☐ marşinalizm

119 Konvergensiya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☒ sosial-institusional
- ☐ neokeynsçilik
- ☐ neoklassik
- ☐ neoliberalizm
- ☐ marşinal

120 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- ☒ dialektik-materialist
- ☐ subyektiv
- ☐ rasionalist
- ☐ neopozitiv-empirik
- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün

121 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- ☐ subyektiv
- ☐ rasionalist
- ☒ neopozitiv-empirik
- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- ☐ dialektik-materialist

122 Mikroiqtisadiyyat nöqteyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- ☐ vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
- ☒ resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- ☐ inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- ☐ bütün sadalananlar düzdür
- ☐ qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən

123 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi

metod necə adlanır?

- ☒ təhlil
- ☐ deduksiya
- ☐ induksiya
- ☐ elmi abstraksiya
- ☐ riyazi modelləşdirmə

124 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- ☐ P.Buaqilder
- ☐ U.Petti
- ☐ K. Marks
- ☒ F. Monkreyen
- ☐ D.Rikardo

125 F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- ☐ keynsçiliyin
- ☒ fiziokratların
- ☐ merkantilizmin
- ☐ neoliberalizmin
- ☐ marşinalizmin

126 Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ fiziokratlar nəzəriyyəsi
- ☒ merkantilizm
- ☐ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ marşinalizm

127 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- ☐ XYII əsrdə
- ☐ XX əsrin 70-ci illərində
- ☐ XIX əsrin ortalarında
- ☐ bizim dövrdə
- ☒ XX əsrin 30-cu illərində

128 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- ☐ 1902-ci ildə
- ☐ 1776-cı ildə
- ☒ 1615-ci ildə
- ☐ 1932-ci ildə
- ☐ 1890-cı ildə

129 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- ☐ L.Erxard
- ☐ A.Marşall
- ☐ K.Marks
- ☐ V.Pareto
- ☒ M.Fredman

130 Adları sadalanan alimlərdən kim marşinalizmin nümayəndəsidir:

- ☒ U.Jevons, K.Menger
- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ L.Erxard, M.Fridman
- ☐ Ş.Furye, C.Sismondi

131 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- ☐ sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;
- ☒ sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;
- ☐ xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
- ☐ şəxslərin və sosial institutların davranışı
- ☐ kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;

132 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- ☐ sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu
- ☐ cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- ☐ bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
- ☒ bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri

133 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- ☐ milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri
- ☐ dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
- ☐ ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- ☒ ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- ☐ dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri

134 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- ☐ milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- ☐ millətin sərvəti və onun mənbələri
- ☒ istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- ☐ təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
- ☐ qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.

135 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- ☐ fiziokratlar
- ☐ neolibəralizm
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ keynsçilik
- ☒ merkantilizm

136 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- ☐ marksizm
- ☐ keynsçilik
- ☒ neoklassik
- ☐ institusional-sosioloji

☐ merkantilizm

137 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- ☒ L.Valras, V.Pareto
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☐ U.Jevons, K.Menger
- ☐ Ş.Furye. C.Sismondi
- ☐ K.Marks, F.Engels

138 Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- ☐ P.Buaqilder
- ☒ F. Monkretyen
- ☐ F.Kene
- ☐ U.Petti
- ☐ D.Pikardo

139 Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- ☒ qədim Yunanıstanda
- ☐ qədim Çində
- ☐ qədim Romada
- ☐ qədim misirdə
- ☐ qədim Babilistanda

140 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- ☐ istehsal potensialı
- ☐ təhsilin səviyyəsi
- ☐ əsas kapital
- ☒ insan kapitalı
- ☐ elmi- texniki tərəqqi

141 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- ☐ əməyin ictimai xarakterində
- ☐ əməyin keyfiyyətində
- ☐ əməyin miqdarında
- ☐ əmək məhsuldarlığında
- ☒ iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində

142 Resurslara tələb asılı olur:

- ☒ bütün bu cavablar düzdür
- ☐ əvəzedici resursların qiymətlərindən
- ☐ həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- ☐ bütün sadalanan cavablar səhfdir
- ☐ həmin resursun qiymətindən

143 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- ☒ bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır
- ☐ bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- ☐ bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- ☐ bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir

- ☐ inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir

144 əməyin qiyməti artır, əgər:

- ☐ mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəəyə tələb azalacaqsa
☐ mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
☐ mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
☐ mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
☒ mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəəyə tələb artacaqsa

145 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- ☐ yuxarıda göstərilənlərin hamısını
☒ pul kapitalına tələb və təklifi
☐ nominal və real faiz dərəcələrini
☐ xalis və ümumi investisiyaların həcmi
☐ istehlakı və yığıcı

146 Sabit kapital üsürləri aşağıdakılardır

- ☐ xammal və materiallar
☐ işçi qüvvəsi
☒ əmək vasitələri
☐ yuxarıda sadalananların hamısında
☐ əmək cisimləri

147 Dəyişən kapital üsürləri aşağıdakılardır:

- ☐ xammal və materiallar
☒ iş qüvvəsi
☐ əmək vasitələri
☐ yuxarıda sadalananların hamısında
☐ əmək cisimləri

148 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- ☒ tacir və sələm kapitalı
☐ pul və məhsuldar kapital
☐ məhsuldar və əmtəə kapitalı
☐ sələm və əmtəə kapitalı
☐ tacir və məhsuldar kapital

149 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- ☐ 14%
☐ 12%
☐ 13%
☒ 10%
☐ 16%

150 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- ☐ artır
☐ vahid elastiklə xarakterizə olunur
☒ tam qeyri-elastiklik

- ☐ azalır
- ☐ mütləq elastiklik

151 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- ☒ sənaye kapitalistləri
- ☐ icarədarlar – kapitalistlər
- ☐ torpaq sahibləri
- ☐ bütün sadalananlar iştirak edir
- ☐ muzzdlu işçilər

152 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- ☒ bu amillərin hamısından
- ☐ borc faizi dərəcəsi
- ☐ rentanın həcmi
- ☐ sadalanan amillərin heç biri ilə
- ☐ torpağa tələb və təklif

153 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- ☐ keynsçilər
- ☒ fiziokratlar
- ☐ merkantilistlər
- ☐ marcanalistlər
- ☐ marksistlər

154 Differensial renta II əlaqədardır:

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- ☐ sahələrarası rəqabətlə
- ☒ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- ☐ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- ☐ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə

155 Differensial renta I əlaqədardır:

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- ☐ sahələrarası rəqabətlə
- ☐ təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- ☒ təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- ☐ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə

156 əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- ☐ az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ☐ az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək
- ☒ az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək
- ☐ çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- ☐ yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək

157 İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- ☐ xərclərin minimallaşması
- ☐ əvəzləmə effekti

- ☒ məhsul buraxılışı effekti
- ☐ istehsal amilləri bazarında tarazlıq
- ☐ mənfəətin maksumlaşdırılması

158 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- ☒ kapitalın istehlak dərəcini
- ☐ kapitalın dəyərini
- ☐ kapitalın həcmi
- ☐ kapitalın natural formasını
- ☐ kapitalın məhsuldar formasını

159 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- ☐ faiz dərəcəsi artarsa
- ☐ faiz dərəcəsi azalarsa
- ☐ mənfəət norması çoxalarsa
- ☒ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- ☐ onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa

160 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- ☐ torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- ☐ yerləşmə məkanı
- ☒ faydalı qazıntıların olması
- ☐ torpağın münbitliyi
- ☐ su mənbələrinə yaxınlığı

161 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- ☐ mütləq rentanın yaranmasına
- ☐ differensial rent I yaranmasına
- ☐ inhisar rentaya
- ☐ sadalananların heç biri
- ☒ differensial rent II yaranmasına

162 Torpağın qiyməti.

- ☐ faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir
- ☐ yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- ☒ kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- ☐ rentanın miqdarından asılı deyil
- ☐ həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır

163 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- ☐ torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında
- ☐ sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- ☐ sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında

164 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- ☐ əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

- ☐ mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- ☒ uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- ☐ daima yeri var
- ☐ əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər

165 AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- ☐ itgisizlik nöqtəsi
- ☐ uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi
- ☒ firmanın bağlanması nöqtəsi
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi

166 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- ☐ tələb əyrisi şaqulidir
- ☒ tələb əyrisi üfüqidir
- ☐ son hədd gəliri əyrisi mövcud deyil
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- ☐ son hədd gəliri şaqulidir

167 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- ☐ məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa
- ☐ orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- ☐ məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- ☐ orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- ☒ məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa

168 əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- ☐ qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli
- ☒ qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- ☐ istehsalı dayandırılmalı
- ☐ əmtənin qiymətini artırılmalı
- ☐ yeni texnologiyaya keçməli

169 Yeni firmaların sahəyə daxil oşması üçün maneələrə aiddir:

- ☐ firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi
- ☐ patentlər
- ☐ tanınmış ticarət nişanları
- ☐ miqyas effekti
- ☒ bütün göstərilənlər

170 İnhisar hökmüranlığı tullantısız texnologiyaya əsaslanan məbil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- ☐ təbii inhisar
- ☒ açıq inhisarı
- ☐ qapalı inhisar
- ☐ monopsoniya
- ☐ dövlət inhisar

171 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- ☐ əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- ☐ firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- ☐ firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- ☐ düzqün cavab yoxdur
- ☒ firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

172 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlüğü indeksini göstəricisidir.

- ☒ $(P-MC)/P$
- ☐ $(P-MC)/E$
- ☐ P/E
- ☐ I/P
- ☐ $P/(P-MC)$

173 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- ☒ orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- ☐ son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

174 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- ☐ bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- ☐ tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.
- ☒ bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- ☐ tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

175 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir
- ☒ bazara yeni firmaların axını nəzərə cəpır
- ☐ əmtəə qıtlığı yaranır
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ firmaların arasında rəqabət güclənir

176 əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- ☐ sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək
- ☒ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnəcək
- ☐ təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnəcək

177 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- ☐ bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər
- ☐ daha çox həcmdə məhsul satar
- ☐ Öz məhsulunun təklifini artırır
- ☐ öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır

- ☒ daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər

178 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasında fərq:

- ☐ dəyişən xərclərdir
☐ mühasibət mənfəətdir
☐ iqtisadi mənfəətdir
☒ istehsalçının əlavə gəliridir
☐ sabit xərclərdir

179 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- ☐ Lerner indeksini
☐ son hədd əvəzləmə normasını
☐ firma məhsulunun son hədd faydalılığını
☐ amortizasiya normasını
☒ Herfindal-Hirşman indeksini

180 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- ☐ müsbət mailliyə malikdir
☐ üfüqi xətt
☐ Şaquli xətt
☐ doğru cavab yoxdur
☒ mənfi mailliyə malikdir

181 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- ☐ qiymət diskriminasiyası
☐ əmtəələrin defisiti
☐ resurslara qiymətlərin artması
☐ inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
☒ alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu

182 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- ☐ büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
☐ aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
☒ bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
☐ istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
☐ kiçik biznesə yardım etməkdir

183 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalırsa, onda bu:

- ☒ bazara heç cür təsir köstərməz
☐ əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
☐ əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
☐ bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
☐ bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar

184 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- ☐ mönopsaniyadır
☐ təbii inhisardır
☒ sadə inhisardır

- ☐ oliqopoliyadır
- ☐ dövlət inhisarındır

185 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- ☐ konserndir
- ☐ sindikatdır
- ☐ kartellidir
- ☐ sadalananlardan heç bir
- ☒ trestdir

186 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- ☐ bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır
- ☒ cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- ☐ cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- ☐ alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- ☐ bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur

187 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- ☐ sabit xərclər
- ☐ son hədd xərclərinə
- ☐ orta xərclərə
- ☒ son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- ☐ orta xərclər + iqtisadi mənfəət

188 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- ☒ Qossenin birinci qanunu
- ☐ əvəzləmə effekti
- ☐ gəlir effekti
- ☐ dəyər qanunu
- ☐ Qiffen paradoksu

189 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- ☐ gəlir effektinin həcmi
- ☐ büdcə məhdudluğu həcmi
- ☒ tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- ☐ əvəzləmə səmərəsinin həcmi
- ☐ ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti

190 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- ☐ tələb qanunu
- ☐ Qossenin birinci qanunu
- ☐ Qiffen paradoksu
- ☐ dəyər qanunu
- ☒ Qossenin ikinci qanunu

191 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- ☐ əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi
- ☒ əmtəələr dəstəsinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- ☐ bərabər miqdarda iki nemətin

- ☐ aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- ☐ istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi

192 Fərqsizlik ayrılıqları konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- ☒ B.Pareto
- ☐ İ. Bentam
- ☐ C.Hiks
- ☐ L. Valras
- ☐ K.Menger

193 Bütçə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- ☒ gəlirin həcmi dəyişildikdə
- ☐ son faydalılıq dəyişildikdə
- ☐ əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- ☐ bu məhsulların qiymətinin artmasında
- ☐ ümumi faydalılıq dəyişildikdə

194 əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- ☐ bütçə xəttinə təsir etmir
- ☐ bütçə xətti sağa dəyişilir
- ☒ bütçə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- ☐ fərqsizlik ayrılığı dəyişilir
- ☐ bütçə xətti sola dəyişilir

195 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- ☐ istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır
- ☐ bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- ☐ zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- ☐ istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- ☒ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır

196 əgər son faydalılıq mənfəi olarsa ümumi faydalılıq:

- ☒ azalır
- ☐ dəyişməz qalır
- ☐ artır
- ☐ mənfəi olur
- ☐ nisbətən zəif artır

197 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ☐ əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ☐ öz gəlirini
- ☐ son faydalılığı
- ☒ ümumi faydalılığı
- ☐ ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi

198 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- ☐ artan sürətlə azalır
- ☒ yavaş sürətlə artır
- ☐ yavaş sürətlə azalır

- ☐ dəyişmir
- ☐ artan sürətlə artır

199 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- ☐ alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- ☒ istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- ☐ istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- ☐ əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- ☐ əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə

200 əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- ☐ faydalılığı maksimallaşdırır
- ☒ öz gəlirini tam istifadə etmir
- ☐ istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- ☐ bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- ☐ gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir

201 . İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- ☐ Y nemətinin son faydalılığı
- ☒ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- ☐ X nemətinin son faydalılığı
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ X və Y nemələrinin ümumi faydalılığı

202 Engel əyrisi göstərir:

- ☒ istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- ☐ istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- ☐ istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- ☐ fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- ☐ Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını

203 koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- ☐ modellərdən istifadə edilməməsidir
- ☒ faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
- ☐ fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- ☐ bütün göstərilənlər doğrudur
- ☐ faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

204 Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- ☐ şaquli ola bilməz
- ☐ müsbət meyilli ola bilər
- ☐ üfüqi ola bilməz
- ☒ kəsişə bilməzlər
- ☐ mənfi meyilli ola bilməz

205 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- ☐ istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnir

- ☐ bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- ☐ istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- ☐ səmərəsiz texnologiya əsasında istehsal edilləndir
- ☒ istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması isə səciyyəli

206 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- ☐ istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- ☐ nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır
- ☒ verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- ☐ son hədd faydalılığı maksimumdur
- ☐ istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur

207 Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- ☒ əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ☐ büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini
- ☐ fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- ☐ gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- ☐ doğru cavab yoxdur

208 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- ☐ ümumi faydalılığını azaldır
- ☐ son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığını azaldar
- ☐ ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfəi qiymət almasına səbəb ola bilər
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığını isə artır

209 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- ☐ maddi və qeyri -maddi
- ☐ məhsuldar və qeyri-məhsuldar
- ☐ iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- ☐ nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- ☒ sadə və geniş

210 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- ☐ əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- ☐ əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- ☒ əmək vasitələri və cisimlərindən
- ☐ əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- ☐ iş qüvvəsi və texnologiyadan

211 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- ☐ sualtı qayıq
- ☐ bilik
- ☒ küləyin enerjisi
- ☐ su kəməri
- ☐ paltar

212 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- ☐ kapital

- ☐ əmək
- ☒ torpaq
- ☐ pul kapitalı
- ☐ sahibkarlıq qabiliyyəti

213 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- ☐ əmək
- ☒ qeyri-maddi
- ☐ maddi
- ☐ təbii
- ☐ maliyyə

214 əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- ☐ bunlar əmtəədir
- ☒ bunlar iqtisadi resurslardır
- ☐ bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- ☐ bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- ☐ bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir

215 əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- ☒ istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- ☐ iş qüvvəsi, texnologiya
- ☐ alətlər, yanacaq, xammal
- ☐ istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri

216 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsəduyğun fəaliyyəti nədir?

- ☐ maddi nemət
- ☒ xidmət
- ☐ qeyri-maddi nemət
- ☐ iqtisadi mənafe
- ☐ iqtisadi ehtiyat

217 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- ☐ əmək vasitəsi
- ☒ istehsal amili
- ☐ əmək predmeti
- ☐ maddi nemət
- ☐ texnologiya

218 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- ☐ əmək vasitələri
- ☐ istehsal vasitələri
- ☐ əmək predmeti
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☒ iş qüvvəsi

219 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- ☐ əmtənin qiyməti azalırsa istehlakçının bu əmtədən istifadəsinin real gəliri artır

- ☒ hansı əmtənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir
- ☐ istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- ☐ istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- ☐ istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır

220 əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- ☐ təkrar istehlakçılarda əmtənin faydalılığı azalır
- ☒ qiymətlərin azalması əmtəyə nisbi cəlbediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- ☐ istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- ☐ son hədd faydalılığı son hədd faydalılığını üstələyir
- ☐ əgər əmtənin qiyməti azalırsa istehlakçının həmin əmtədən real gəliri artır

221 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- ☒ əmtənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- ☐ əmtənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- ☐ ümumi faydalılığın azalmasında
- ☐ son faydalılığın artmasında
- ☐ əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində

222 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- ☒ büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- ☐ fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə
- ☐ büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə

223 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- ☐ zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- ☒ satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- ☐ bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- ☐ istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- ☐ istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

224 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- ☐ ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- ☐ son faydalılığı
- ☒ ümumi faydalılığı
- ☐ əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ☐ öz gəlirini

225 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- ☐ büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- ☐ fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- ☒ fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- ☐ bütün mülahizələr doğrudur
- ☐ büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir

226 Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- ☐ 300,400,500,600
- ☐ 300,500,1700,9700
- ☐ 300,550,850,1200
- ☐ 300,400,500,400
- ☒ 300,350,370,380

227 Nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- ☒ onların qiymətləri
- ☐ fərqsizlər ayrılırları
- ☐ onların dəyərləri
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ büdcə xətləri

228 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- ☐ Qiffen paradoksu ilə
- ☐ Qossenin ikinci qanunu ilə
- ☒ son faydalılığın azalması qanunu ilə
- ☐ gəlir effektilə
- ☐ fərqsizliklərin ayrılırları ilə

229 İstehlakçı seçimi nədir?

- ☒ faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- ☐ nemətin faydalılığının hesablanması
- ☐ hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi

230 Hansı halda aşağı kefiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- ☐ əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda
- ☐ gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- ☒ gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- ☐ “Gəlir-istehlak” xətti azalan olduqda
- ☐ gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə

231 Enqel ayrılırları.

- ☒ “gəlir-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- ☐ təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
- ☐ “qiymət-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- ☐ fərqsizlik ayrılırları ilə üst-üstə düşür
- ☐ faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

232 İki əmtəənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- ☒ daha yüksək fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- ☐ həmin fərqsizlik əyrisi boyunca
- ☐ daha aşağı fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- ☐ istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
- ☐ yeni büdcə xəttinə

233 əmtəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- ☐ Enqel ayrılışı
- ☒ “qiymət-istehlak” xətti
- ☐ “gəlir-istehlak” xətti
- ☐ əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- ☐ gəlir effektinin qrafik təsviri

234 İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- ☒ bütün göstərilənlərdən
- ☐ köhnəlmiş istehsalların bağlanması təsir etmək
- ☐ rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq
- ☐ tələb və təklif tarazlaşdırılması
- ☐ istehsalda istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi

235 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- ☐ istehlakçıdır
- ☐ resursların mülkiyyətçisidir
- ☐ istehsalçıdır
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir

236 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- ☐ İstehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☒ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

237 Bazarın integrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- ☒ istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☐ istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

238 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- ☐ istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- ☒ istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- ☐ həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- ☐ əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

239 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- ☐ korporativ iqtisadiyyat
- ☐ sosial bazar təsərrüfatı
- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ sadalılardan heç biri

- ☐ bütün sadalananlar

240 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
☐ sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq
☐ mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq
☒ bütün sadalananlar
☐ inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq

241 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- ☐ xarici iqtisadi
☐ inzibati
☒ firmadaxili
☐ kredit-pul
☐ büdcə-vergi

242 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- ☐ əmək bölgüsüdür
☒ əmtəələrin və pulun hərəkətidir
☐ maddi nemətlər və xidmətlərdir
☐ adları çəkilənlərdən heç biri
☐ tələb və təklifin dəyişiklikləridir

243 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- ☐ içtimai əmək bölgüsü
☒ mizdlu əməyin üstünlüyü
☐ istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
☐ insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
☐ əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi

244 İstehsal vasitələri və onları hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- ☒ məhsuldar qüvvələr
☐ iqtisadi sistem
☐ istehsal münasibətləri
☐ əmək vasitələri
☐ istehsal üsulu

245 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- ☐ texnoloji münasibətlər
☒ istehsal münasibətlər
☐ sosial münasibətlər
☐ məhsuldar qüvvələr
☐ istehsal imkanları

246 Mülkiyyət hüququ:

- ☐ nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
☐ nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.

- ☐ nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- ☐ sadalanan hüquqlardan heç biri
- ☒ bütün sadalanan hüquqları

247 Mülkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- ☐ insanların əşyalara münasibətidir
- ☒ əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- ☐ əşyanın özüdür
- ☐ mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- ☐ əşyanın icarəyə verilməsi

248 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- ☐ dövlət mülkiyyəti
- ☐ xüsusi mülkiyyət
- ☒ səhmdar mülkiyyəti
- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☐ bələdiyyə mülkiyyəti

249 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- ☐ milliləşdirmə
- ☒ özəlləşdirmə
- ☐ inventerləşmə
- ☐ spesifikasiya
- ☐ müsadirə

250 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- ☒ milliləşdirmə
- ☐ özəlləşdirmə
- ☐ invertarlaşdırma
- ☐ spesifikasiləşdirmə
- ☐ müsadirə

251 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- ☒ azad bazar iqtisadiyyatının
- ☐ qarışıq iqtisadiyyatın
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- ☐ sadalananlardan heç birinin
- ☐ keçid iqtisadiyyatının

252 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır ?

- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☒ azad bazar iqtisadiyyatı
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ inzibati- amirlik iqtisadiyyatı

253 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☒ sərbəst bazar iqtisadiyyatı

254 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- ☐ ənənəvi iqtisadiyyat
- ☐ sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- ☒ qarışıq iqtisadiyyat
- ☐ keçid iqtisadiyyatı
- ☐ inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

255 İqtisadi sistem:

- ☐ təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- ☐ mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- ☒ maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- ☐ dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi
- ☐ texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;

256 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- ☐ nə, harda, kimin üçün
- ☐ nə, nə vaxt, kimin üçün
- ☒ nə, necə, kimin üçün
- ☐ gəlirlər necə bölünür
- ☐ işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir

257 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- ☐ 3
- ☒ 5
- ☐ 4
- ☐ 7
- ☐ 6

258 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- ☒ istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- ☐ dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- ☐ insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- ☐ istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- ☐ iqtisadi ziddiyyətlərlə

259 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- ☐ istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
- ☐ bazar
- ☐ iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;
- ☒ latın sözü olub (concureqo) “toqquşma” deməkdir.
- ☐ satışda, alışıda əlverişli şərait;

260 Rəqabət nədir?

- ☐ müəssisələr arasında bəhsləşmədir;
- ☐ istehlakçılar arasında mübarizədir;
- ☐ istehsalçılar arasında mübarizədir;
- ☒ bazar təsərrufatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- ☐ istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğrunda mübarizədir

261 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- ☐ hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- ☐ istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;
- ☒ müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- ☐ əlverişli satış şəraitidir
- ☐ əlverişli istehsal şəraitidir;

262 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- ☐ 2
- ☐ 3
- ☒ 4
- ☐ 5
- ☐ 6

263 İnhisarin səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- ☐ bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- ☐ istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- ☐ inhisar mənfəətini mənimsəmək
- ☐ digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- ☒ bütün resursların tam mobilliyi

264 Təbii inhisar

- ☐ istehsalın həcmi razılaşdıran müəssisələr birliyi;
- ☐ əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- ☐ rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- ☒ nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı

265 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisarı hesab olunur?

- ☐ satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☐ istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- ☒ satışın 35 %-ni öz ilində cəmləşdirən bir müəssisə
- ☐ istehsalın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- ☐ satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;

266 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- ☐ qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- ☒ əmtəələrin differensiasiyası
- ☐ sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
- ☐ çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar

- ☐ çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar

267 Heç biri əmtənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- ☐ duopoliya
☐ inhisar
☐ inhisarçı rəqabət
☒ təkmil rəqabət
☐ oliqopoliya

268 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxı biləcək?

- ☐ duopoliya
☒ təkmil rəqabət
☐ inhisarçı rəqabət
☐ oliqopoliya
☐ inhisar

269 Sahə anlayışı təxmin edir:

- ☒ bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
☐ bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu
☐ eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
☐ ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
☐ bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu

270 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- ☐ ümumi xərclər əyrisi
☐ orta xərclər əyrisi
☒ son hədd xərcləri əyrisi
☐ adları çəkilənlərdən heç biri ilə
☐ orta dəyişən xərclər əyrisi

271 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- ☐ qiymət orta xərclərə bərabər olarsa
☐ firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
☐ əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
☐ orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
☒ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa

272 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- ☐ təsadüfi forma
☐ sabit forma
☒ təbii forma
☐ adı çəkilənlərdən heç biri
☐ ümumi forma

273 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- ☒ sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
☐ sahə nadir məhsul buraxır
☐ firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür

- ☐ bütün sadalananlar düzdür
- ☐ bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

274 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- ☐ K.Marks, F.Engels
- ☐ M.Fridman, L.Erxard
- ☐ A.Smit, D.Rikardo
- ☒ D.Robinson, E.Çemberlin
- ☐ V.Parreto,L.Valras

275 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- ☐ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- ☐ işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- ☐ sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- ☐ heç bir tərif
- ☒ həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət

276 Bazar hökmüranlığı nədir?

- ☐ firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- ☒ bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- ☐ rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- ☐ tam rəqabət qabiliyyətlilik
- ☐ tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı

277 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- ☐ Lorents əyrisi
- ☐ son hədd əvəzləmə norması
- ☐ Filips əyrisi
- ☐ Pareto meyarı
- ☒ Lerner indeksi

278 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- ☐ istehsalçıların differensiasiyası
- ☐ resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü
- ☐ əmtələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- ☒ cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- ☐ istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması

279 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- ☐ inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☒ sadalananların hamısı aiddir
- ☐ oliqopsoniya

280 Eyni növ əmtəənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtəənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- ☒ Polipoliya
- ☐ Oliqopsoniya

- ☐ Oligopoliya
- ☐ Monopsoniya
- ☐ İnhisar

281 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 1889-cu ildə Kanadada
- ☐ 1914-cü ildə ABŞ-da
- ☒ 1890-cı ildə ABŞ-da
- ☐ 1937-ci ildə Danimarkada
- ☐ 1935-ci ildə Belçikada

282 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- ☒ son hədd gəliridir
- ☐ orta gəlirdir
- ☐ minimum gəlirdir
- ☐ maksimum gəlirdir
- ☐ ümumi gəlirdir

283 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- ☒ ümumi mənfəətdir
- ☐ son hədd gəliridir
- ☐ orta gəlirdir
- ☐ orta mənfəətdir
- ☐ orta xərclərdir

284 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- ☐ ümumi mənfəətdir
- ☐ son hədd gəliridir
- ☐ orta gəlirdir
- ☒ orta mənfəətdir
- ☐ orta xərclərdir

285 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- ☐ satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması
- ☐ mənfəətin maksimumlaşdırılması
- ☒ xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması
- ☐ firma həcmnin maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- ☐ bütün sadalananlar

286 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- ☐ Böyük Britaniya
- ☐ Almaniya
- ☐ Kanada
- ☐ Fransa
- ☒ Yaponiya

287 Bixeviorizm adlanır:

- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ menecer firma nəzəriyyəsi

- ☒ davranış firma nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ həcmın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi

288 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- ☐ dövlət
- ☐ xüsusi
- ☒ səhmdar
- ☐ bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- ☐ bələdiyyə

289 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- ☐ investisiya
- ☒ qovuşma və udulma
- ☐ bank krediti
- ☐ bütün sadalanan amillər
- ☐ qiymətli kağızların əlavə buraxılışı

290 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- ☒ dövriyyə kapitalı
- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☐ əsas kapital
- ☐ insan kapitalı
- ☐ yalançı kapital

291 Maliyyə investisiyaları – bu:

- ☒ vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- ☐ bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar
- ☐ Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- ☐ qeyri-dövlət investisiyaları
- ☐ dövlət investisiyaları

292 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- ☐ kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- ☐ kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- ☒ müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı
- ☐ pulun dövriyyə sürəti
- ☐ müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

293 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- ☐ amortizasiya
- ☐ maliyyələşmə
- ☐ investisiya
- ☐ avans edilmə
- ☒ diskontlaşdırma

294 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- ☐ inhisar

- ☒ konqlomerat
- ☐ kartel
- ☐ duopoliya
- ☐ monopsoniya

295 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- ☐ ekoloji vəziyyət
- ☐ içtimai fikir
- ☐ siyasi şərait
- ☐ sosial şərtlər
- ☒ firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi

296 Doğru olmayanını göstərin:

- ☐ davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.
- ☐ menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir.
- ☒ menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.
- ☐ artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.

297 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☒ Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- ☐ Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- ☐ Müasir firma adi çoxprofilli istehsalıdır
- ☐ Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur
- ☐ Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənilir

298 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alırıq:

- ☐ amortizasiya fondu
- ☒ illik amortizasiya
- ☐ amortizasiya norması
- ☐ kapitalın son hədd məhsulu
- ☐ fond verimi

299 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- ☐ I və II
- ☒ I və III
- ☐ II və III
- ☐ kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir
- ☐ bütün mərhələləri

300 İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- ☐ təkrar istehsal quruluşuna görə
- ☐ ərazi quruluşuna görə
- ☐ sahə quruluşuna görə
- ☐ bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- ☒ istehsal xərcləri quruluşuna görə

301 Təklif qanunu əks etdirir:

- ☐ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- ☒ satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- ☐ elastik və qeyri-elastik əmtəələr arasındakı əlaqəni
- ☐ tələb və təklif arasından əlaqəni
- ☐ hər bir əmtəənin elastiklik dərəcəsini

302 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtəənin qiyməti artarsa:

- ☐ tələb də artır
- ☐ tələbin kəmiyyəti artır;
- ☐ tələb azalır;
- ☐ istehsalçıların arasından rəqəbat güclənir
- ☒ tələbin kəmiyyəti azalır;

303 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- ☐ tələbat
- ☐ zərurət
- ☒ tələb
- ☐ faydalıq
- ☐ istək

304 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- ☐ istehlakçıların gəlirləri
- ☒ resursların qiyməti
- ☐ qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- ☐ əhəlinin strukturunun dəyişməsi
- ☐ alıcıların sayı

305 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- ☐ qiymət
- ☐ tələb
- ☐ təklif
- ☐ sadalanan heç biri aid deyil
- ☒ sadalanan hamısı aiddir

306 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- ☐ bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- ☐ texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.
- ☐ qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- ☐ əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün deyil
- ☒ tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.

307 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- ☐ təklifdə azalma baş verir.
- ☐ təklifin həcmi azalar.
- ☒ təklifin həcmi artır.
- ☐ təklifdə artım baş verir.
- ☐ qiymətlərin dəyişməsi təklif qanunda nəzərə alınmır

308 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- ☒ əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmnin dəyişməsi
- ☐ alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- ☐ tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- ☐ alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu

309 Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- ☐ qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması
- ☐ qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi
- ☐ təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- ☐ təklifin həcmnin resursların qiymətində asılılığı

310 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- ☐ tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- ☐ gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizinə əlavə olunur.
- ☐ qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür
- ☒ tələbin həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- ☐ gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur:

311 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- ☐ tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- ☒ digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcmnin dəyişməsi
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- ☐ bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi
- ☐ bir- birini qarşılıqlı surətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi

312 əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlandır
- ☐ bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- ☐ bu təsadüfi uyğunluqdur
- ☐ bu o deməkdir ki, alıcıların gəlirləri artır

313 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- ☐ qələm və flomaster
- ☐ pivə və kvas
- ☒ avtomobil və benzin
- ☐ dəftər və peçeniya
- ☐ kabab və qoyun əti

314 Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- ☐ paltar və ayaqqabı
- ☒ qələmlər və flomasterlər
- ☐ rəng və fırça
- ☐ dəftərlər və piroqlar
- ☐ taxıl və çörək

315 Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- ☒ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- ☐ əmtəənin qiyməti dəyişmir
- ☐ qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur

316 Hansı müddəə bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- ☐ qiymətlər sistemi əsas təşkiləddici qüvvə rolunu oynayır
- ☐ bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər
- ☐ qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimin də indikator rolunu oynayır
- ☐ bütün müddəalar əks etdirir
- ☒ qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur

317 Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- ☒ qiymət – əmtəəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- ☐ qiymət- əmtəənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir
- ☐ qiymət- əmtəənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- ☐ qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- ☐ qiymət- dəyərin pul ifadəsidir

318 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- ☐ normal qiymət
- ☒ tarazlı qiymət
- ☐ istehsal qiyməti
- ☐ satıcı qiyməti
- ☐ alıcı qiyməti

319 Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- ☐ avadanlığın istifadə intensivliyindən
- ☐ tələb və təklifdən
- ☐ sahədə firmaların miqdarından
- ☐ təklifdən
- ☒ tələbdən

320 əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- ☐ tələb əyrisinin mailliyi dəyişər
- ☒ tələb həcmnin artması baş verər
- ☐ tələbin həcmnin azalması baş verər
- ☐ tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- ☐ tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər

321 Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərif verən kimdir?

- ☒ K.Marks
- ☐ A.Smit
- ☐ A.Marşall
- ☐ M.Fridmen
- ☐ F.Kene

322 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- ☐ audit şirkətləri
- ☐ kommersiya bankları
- ☐ xammal bircaları
- ☐ konsaltinq firmaları
- ☒ istehsal müəssisələri

323 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- ☒ İrlandiya, 1959-cu ildə
- ☐ ABŞ-da 1929-cu ildə
- ☐ İslandiya 1969-cu ildə
- ☐ Fransa 1897- ci ildə
- ☐ Böyük Britaniyada 1776-cı ildə

324 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- ☐ istehsal vasitələri
- ☒ innovasiyalar
- ☐ tədavül vasitələri
- ☐ qiymətli kağızlar
- ☐ informasiya

325 Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibü deyildir:

- ☐ səhmlər
- ☐ beksellər
- ☐ istiqrazlar
- ☐ çeklər
- ☒ lisenziyalar

326 Bu bazarlardan hansı subyektlər üzrə bazar təsnifatına aid deyildir?

- ☐ alıcılar bazarı
- ☐ vasitəçilər bazarı
- ☐ satıcılar bazarı
- ☒ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ dövlət müəssisələri bazarı

327 Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- ☐ maklerdir
- ☐ brokerdir
- ☐ fyuçersdir
- ☒ dilerdir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir

328 Aşağıdakı bazanın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- ☒ dövlət müəssisələri bazarı
- ☐ pərakəndəsatış bazarı
- ☐ topdansatış bazarı
- ☐ ixrac bazarı
- ☐ idxal bazarı

329 Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsnifləşməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- ☐ inhisarçı rəqabət bazarı
- ☐ oliqopoliya bazarı
- ☒ leqal bazar
- ☐ azad bazar
- ☐ inhisarçı bazar

330 əmtənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
- ☐ əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi
- ☐ ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
- ☒ əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi

331 Kim öz konsepsiyasında əmtəə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsini birləşdirmişdir:

- ☐ L.Valras
- ☐ A.Smit
- ☐ D.Rikardo
- ☒ A.Marşall
- ☐ K.Menqer

332 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- ☐ sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar
- ☐ metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar
- ☒ müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
- ☐ qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar

333 Pul sistemi – bu:

- ☐ tədavüldəki pul kütləsidir
- ☐ pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
- ☒ ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
- ☐ metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
- ☐ milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

334 Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- ☐ qiymət miqyasının
- ☐ elektron pullarının
- ☐ kredit pullarının
- ☐ dünya pullarının
- ☒ pul sistemlərinin

335 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☒ tədiyyə vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ dünya pulu

336 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ dünya pulu
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi

337 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ yığım vasitəsi
- ☐ dünya pulu
- ☒ dəyər ölçüsü

338 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ tədavül vasitəsi
- ☒ yığım vasitəsi
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ dünya pulu

339 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- ☐ ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ☐ ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi
- ☐ içtimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi
- ☒ bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- ☐ ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi

340 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- ☐ pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- ☒ tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- ☐ pulun funksiyalarını;
- ☐ pul aqreqatlarının cəmini;
- ☐ tədavüldən çıxan pul kütləsini

341 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- ☒ qızılın demonetizasiyası
- ☐ pulun denominasiyası
- ☐ devalvasiya
- ☐ inflyasiya
- ☐ pulun likvidliyi

342 Tam dəyərli pullar:

- ☐ kağız pullardır
- ☒ qızıl və gümüş sikkələrdir
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ elektron pullardır
- ☐ veksellər və çeklərdir

343 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- ☒ kağız pullar
- ☐ veksellər
- ☐ banknotlar
- ☐ çeklər
- ☐ depozlarda olan pullar

344 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilərlər:

- ☐ kağız pullar
- ☐ qızıl və kağız pullar
- ☐ bank vekselləri
- ☐ sadalanan heç biri
- ☒ dönərli valyuta və qızıl

345 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- ☐ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☒ dünya pulu
- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ yığım vasitəsi

346 əvəzedicisi olmayan əmtənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- ☐ oliqopoliya
- ☐ monopsoniya
- ☐ təkmil rəqabətli firma
- ☐ duopoliya
- ☒ inhisar

347 İnhisarçı firma bacarır:

- ☐ öz əmtəəsini istənilən qiymətə sata
- ☐ istənilən həcmdə məhsul sata
- ☒ maksimum mənfəət verə bilən məhsul buraxılışı və qiymət kombinasiyasını seçə
- ☐ istənilən həcmdə əmtəni istənilən qiymətə satmaq
- ☐ tələbin elastikliyinə təsir edə

348 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- ☐ oliqopoliya
- ☒ monopsoniya
- ☐ oliqopsoniya
- ☐ duopoliya
- ☐ inhisar rəqabəti

349 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- ☒ az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- ☐ istehsalın elə həcmi ki, $MR=P$ olsun
- ☐ çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- ☐ alıcı tələbinə uyğun əmtəni istehsal etsin
- ☐ son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

350 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- ☐ son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- ☒ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- ☐ son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- ☐ son hədd xərcləri minimal olsun
- ☐ son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

351 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- ☐ müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- ☐ firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
- ☒ bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- ☐ təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- ☐ eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər

352 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- ☐ inhisar
- ☐ inhisarçı rəqabət
- ☐ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ duopoliya

353 Oliqopoliya – bu:

- ☐ qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- ☐ qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- ☒ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- ☐ bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma
- ☐ müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı

354 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- ☐ təkmil rəqabət
- ☒ inhisarçı rəqabət
- ☐ inhisar
- ☐ duopoliya
- ☐ oliqopoliya

355 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- ☒ avtomobil istehsalı
- ☐ kənd təsərrüfatı
- ☐ ticarət
- ☐ məişət xidmətləri
- ☐ ayaqqabı istehsalı

356 Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- ☐ inhisar
- ☒ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ bütün sadalanan hallarda

☐ inhisarçı rəqabət

357 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- ☐ inhisar
- ☒ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ sadalanan halların heç birində
- ☐ inhisarçı rəqabət

358 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- ☒ eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışdır
- ☐ işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- ☐ daha keyfiyyətli əmtəyə qiymət artımıdır
- ☐ qiymətlərin daimi artımı
- ☐ istehlak əmtəələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

359 Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- ☒ rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- ☐ firmanın mənfəətinin bölgüsü
- ☐ bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- ☐ bütün cəstərilənlər
- ☐ dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir

360 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- ☐ Polipoliya
- ☒ Oliqopsoniya
- ☐ Oliqopoliya
- ☐ Monopsoniya
- ☐ İnhisar

361 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- ☐ alıcı qiyməti
- ☐ sövdələşmə qiyməti
- ☐ satıcı qiyməti
- ☐ sərbəst qiymət
- ☒ inhisarçı qiyməti

362 Təklifin elastikliyini nə dəyişdirə bilər:

- ☒ texniki tərəqqi
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- ☐ dəb
- ☐ göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- ☐ əmtəyə olan tələb

363 əmtəənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- ☐ əmtəənin qiyməti
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti

- ☒ ehtiyatların qiyməti
- ☐ verilmiş əmtənin əmtəə istehlakçılarının sayı
- ☐ əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

364 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- ☐ 0-dan kiçik
- ☐ 1
- ☐ 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- ☐ göstərilənlərdən heç biri
- ☒ 1-dən böyük

365 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- ☐ 0-dan kiçik
- ☐ 1
- ☒ 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- ☐ göstərilənlərdən heç biri
- ☐ 1-dən böyük

366 əmtəəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- ☐ əmtənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan
- ☐ istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
- ☐ istehlakçının büdcəsində əmtənin xüsusi çəkisindən
- ☐ bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
- ☒ təklifin həcmindən

367 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- ☐ A.Smit
- ☒ A.Kurno
- ☐ İ.Bentam
- ☐ H.Hossen
- ☐ A.Marşall

368 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmnin dəyişməsinə səbəb olur:

- ☐ bu əmtənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- ☐ bu əmtənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- ☐ istehsala vergilərin artması
- ☒ bütün sadalananlar təklifin həcmnin dəyişməsinə səbəb ola bilər
- ☐ sadalananlardan heç nə təklifin həcmnin dəyişməsinə səbəb olmur

369 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmnin dəyişməsinə səbəb olmur?

- ☐ əmtənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- ☒ alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- ☐ istehsala vergilərin dəyişməsi
- ☐ əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- ☐ əmtəə istehsalçıların sayının azalması

370 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- ☐ əmtəə artıqlığı yaranır.

- ☐ satıcılar bazarı formalaşır.
- ☒ əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- ☐ əmtəənin təklifi artır.
- ☐ ehtiyatların qiyməti azalır.

371 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- ☐ qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- ☒ vergi və subsidiyaların köməyilə
- ☐ qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- ☐ bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
- ☐ qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

372 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- ☒ istehsalçılara yardım etmək üçün
- ☐ rəqabəti saxlamaq üçün
- ☐ istehlakçılara yardım etmək üçün
- ☐ tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- ☐ bazar tarazlığını təmin etmək üçün

373 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- ☐ tarazlı qiymət səviyyəsində
- ☐ tarazlı qiymətdən yüksək
- ☒ tarazlı qiymətdən aşağı
- ☐ tələb qiyməti səviyyəsində
- ☐ təklif qiyməti səviyyəsində

374 əmtəənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- ☐ əmtəənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi
- ☐ əmtəənin istehsal olunduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
- ☐ əmtəə istehsalçıların sayının artması
- ☒ əmtəə təklifinin azalması
- ☐ əmtəəyə tələbin azalması

375 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- ☐ topdansa satış qiymətləri
- ☐ bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
- ☒ bütün sadalananları səciyyəvidir
- ☐ müqavilə qiymətləri
- ☐ pərakəndə satış qiymətləri

376 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- ☐ tələb və təklifin tərəffüdlərin
- ☐ yalnız tələbin dəyişikliklərin
- ☐ istehsal şərtlərinin dəyişməsinin
- ☒ sahələrarası rəqabətin
- ☐ yalnız təklifin dəyişikliklərin

377 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- ☐ qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir

- ☒ təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- ☐ bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
- ☐ əmtəə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- ☐ əmtəə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

378 əmtəə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəəyə tələb:

- ☐ elastikdir
- ☐ vahid elastikli tələbdir
- ☒ qeyri-elastikdir
- ☐ mütləq qeyri- elastikdir
- ☐ mütləq elastikdir

379 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

- ☐ hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir
- ☐ bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir
- ☐ bu qarşılıqlı əvəzedən əmtəələrdir
- ☐ hər iki əmtəəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
- ☒ əmtəələrə tələb bir- birindən asılı deyildir

380 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- ☐ zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- ☐ o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər
- ☐ əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- ☐ əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- ☒ ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə

381 əgər əmtəənin qiymətinin 5% düşməsi əmtəənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtəənin təklifi:

- ☒ elastikdir
- ☐ mütləq elastikdir
- ☐ qeyri- elastikdir
- ☐ vahid elastikliyə malikdir
- ☐ mütləq qeyri- elastikdir

382 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,

- ☐ təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
- ☐ əmtəənin təklifi mütləq elastikdir
- ☐ təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir
- ☒ əmtəənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir

383 əmtəəyə tələb əyrisi üfiqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- ☐ qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
- ☒ əmtəəyə tələb mütləq elastikdir
- ☐ qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- ☐ əmtəəyə tələb elastikliyi mənfidir
- ☐ əmtəəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir

384 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- ☐ istehsalın əmtəə məhsulu
- ☐ idxalın həcmi
- ☐ əmtəə ehtiyatları
- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ əhalinin yığımları

385 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ dəyər qanunu
- ☒ bazarın konyukturudur
- ☐ bazar tarazlığı
- ☐ son faydalılıq qanunu

386 əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- ☒ ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandırsa, onda birinciyə
- ☐ ikinci əmtəəyə qiymətin azalması
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin artması
- ☐ heç bir dəyişiklik doğurmur
- ☐ ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi

387 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandırsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- ☐ heç bir dəyişiklik baş vermir
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.
- ☐ ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ☒ ikinci əmtəəyə tələb artır
- ☐ ikinci əmtəəyə tələb azalır.

388 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- ☐ heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- ☒ təklif əyrisinin sağa
- ☐ tələb əyrisinin sağa
- ☐ tələb əyrisinin sola
- ☐ təklif əyrisinin sola

389 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- ☐ istehlakçıların istək və arzuları
- ☐ gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- ☐ əhalinin yaş səviyyəsinin sayları
- ☐ əvəzedici malların qiyməti
- ☒ əmtəələrin qiyməti

390 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- ☐ bank
- ☐ dövlət
- ☒ firma
- ☐ ev təsərrüfatı
- ☐ sadalananlardan heç biri

391 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövrünü modelinə daxil edilmişdir?

- ☐ iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- ☐ informasiya bazarı və istehlak bazarı
- ☒ resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- ☐ pul bazarı və resurslar bazarı
- ☐ valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı

392 əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- ☐ ictimai əmək bölgüsü
- ☐ istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı
- ☐ sadalanan heç biri
- ☒ sadalanan hamısı

393 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- ☒ natural, əmtəə (bazar)
- ☐ natural, kapitalist təsərrüfatı
- ☐ planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- ☐ planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı
- ☐ əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı

394 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- ☐ iqtisadi mənafeələr
- ☐ istehsalçıların müstəqilliyi
- ☐ istehsalçıların təcrid olunması
- ☒ istehsalçıların ixtisalaşması
- ☐ ilkin kapital yığılı

395 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- ☒ ticarət kapitalı
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ borc kapitalı
- ☐ əsas kapital
- ☐ sənaye kapitalı

396 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- ☐ planlı təsərrüfat
- ☐ sadalanların heç biri
- ☐ kapitalist təsərrüfatı
- ☐ əmtəə təsərrüfatı
- ☒ natural təsərrüfat

397 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- ☒ əmtəə istehsalıdır
- ☐ tələb və təklifdir
- ☐ bütün sadalananlardır
- ☐ rəqabətdir

☐ natural istehsaldır

398 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- ☐ dövlət
- ☐ ev təsərrüfatları
- ☒ bütün sadalananlar subyektdir
- ☐ firmalar
- ☐ bütün sadalananlar subyekti deyil

399 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ bank
- ☐ dövlət
- ☐ firma
- ☒ ev təsərrüfatı

400 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- ☐ əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənləşdirilməsi
- ☐ həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- ☒ əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək
- ☐ bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- ☐ xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi

401 Bazar:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- ☐ alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər

402 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- ☐ əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.
- ☒ əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- ☐ əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.
- ☐ əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası
- ☐ əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.

403 Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- ☐ istehsal qapalı xarakter daşıyır.
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.
- ☐ natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
- ☐ ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
- ☒ natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;

404 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- ☒ istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı
- ☐ xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi
- ☐ müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması

405 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- ☒ səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- ☐ tam yoldaşlıq mülkiyyəti
- ☐ kooperativ mülkiyyət
- ☐ bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
- ☐ məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti

406 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- ☐ özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi
- ☐ fond bazarının yaradılması
- ☐ özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
- ☐ bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- ☒ iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü

407 İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- ☐ monetarist
- ☐ neokeynsçi
- ☐ marksizm
- ☒ sosial-institusional
- ☐ neolibereal

408 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- ☐ iqtisadiyyatda ETT-nin rolu
- ☒ istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
- ☐ formasiya yanaşması
- ☐ resurslara mülkiyyətin formaları
- ☐ iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi

409 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- ☐ kömür hasilatı sənayesi
- ☒ kənd təsərrüfatı
- ☐ pərakəndə ticarət
- ☐ ictimai işə
- ☐ avtomobil istehsalı

410 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- ☐ 2003-cü il
- ☐ 2001-ci il
- ☐ 1993-cü il
- ☐ 1998-ci il
- ☒ 1995-ci il

411 İri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- ☐ həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyənin müəyyənəşdirilməsi
- ☐ onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənəşdirilməsi

- ☒ onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətə çevrilməsi
- ☐ iri müəssisələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- ☐ onların dinamik inkişafının təmin edilməsi

412 Hansı sahədə dövlət mükiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- ☐ fundamental elm
- ☐ tarixi abidələrin mühafizəsi
- ☐ ekoloji təhlükəsizlik
- ☒ bank sahəsi
- ☐ təhsil

413 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- ☐ inflyasiya problemidir
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemidir
- ☒ resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemidir
- ☐ iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemidir
- ☐ işsizlik problemidir

414 İstehsal imkanların əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən

- ☐ 0 –dən başqa nöqtələr
- ☐ istehsal imkanların əyrisindən aşağı olan nöqtə
- ☐ istehsal imkanların əyrisindən yuxarı olan nöqtə
- ☐ düz cavab yoxdur
- ☒ İstehsal imkanların əyrisi üzərində olan nöqtə

415 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- ☐ o biri məhsulun istehsalı dayandırılır
- ☐ o biri məhsulun istehsalı artır.
- ☒ o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.
- ☐ qəlirlər artır
- ☐ o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.

416 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ hərcləri əks olunur:

- ☐ tələbənin saxlanmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər
- ☒ təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
- ☐ təqaüdün miqdarı
- ☐ təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər
- ☐ orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri

417 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- ☐ avtomobil
- ☐ dərman
- ☐ dərslər
- ☐ meyvələr
- ☒ kompüter proqramı

418 Nemət adlanır:

- ☐ maddi istehsalın məhsulu
- ☒ insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu

- ☐ nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- ☐ insanın faydalı fəaliyyəti
- ☐ iqtisadi tələbatların təzahür forması

419 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- ☐ işsizliyi
- ☒ resursların məhdudluğunu
- ☐ tələbatların qeyri məhdudluğunu
- ☐ iqtisadi böhranlar
- ☐ istehsalın səmərəliliyini

420 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- ☐ informasiya
- ☐ maddi
- ☒ təbii
- ☐ resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- ☐ maliyyə

421 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- ☒ təhsil alma
- ☐ dəlləxanada saç qırılması
- ☐ ictimai nəqliyyatda gediş
- ☐ atelyedə pəncəyin tikilməsi
- ☐ turist səfəri

422 İstehsal səmərəlidir-əgər

- ☐ keyfiyyətli mallar buraxılıbsa
- ☒ bütün resurslardan tam istifadə edilibsə
- ☐ əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa
- ☐ yüksək mənfəət alınıbsa
- ☐ istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa

423 Məhdudluq budur:

- ☐ inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi
- ☐ iqtisadi resursların xarakteristikası
- ☐ ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- ☐ təkrar istehsalın xarakteristikası
- ☒ insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya

424 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- ☐ idarəetmə metodları ilə
- ☒ istehsal texnologiyası ilə
- ☐ istehsal münasibətləri ilə
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehsalın təşkili ilə

425 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- ☐ qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- ☒ qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir

- ☐ əmtənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- ☐ qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir

426 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- ☐ qiymətlər tələbən qiymət elastikliyindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ alınan müxtəlif əmtəələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- ☐ müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ☐ qiymətlər əmtəələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- ☒ alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir

427 Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- ☐ qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir
- ☐ qiymətlər alınan əmtəələrin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- ☒ əmtəələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- ☐ qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- ☐ alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir

428 Kartel nədir?

- ☐ eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- ☒ qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmnin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu
- ☐ bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- ☐ müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- ☐ xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü

429 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- ☐ avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
- ☒ çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- ☐ bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- ☐ şəhərdə bir neçə super-marketlər
- ☒ bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər

430 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- ☐ inhisar
- ☐ oliqopoliya
- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ duopoloya
- ☒ inhisarçı rəqabət

431 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☐ Con Qelbreyt
- ☐ Oqyusten Kurno
- ☒ Edvard Çemberlin
- ☐ K.Marks
- ☐ Cohan Robinson

432 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- ☒ oliqopoliya
- ☐ inhisar

- ☐ təkmil rəqabət
- ☐ monopsoniya
- ☐ inhisarçı rəqabət

433 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- ☒ onun məhsuluna aşağı tələb
- ☐ yüksək sabit xərclər
- ☐ yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- ☐ bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- ☐ aşağı son hədd xərcləri

434 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- ☐ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir
- ☐ üst-üstə düşür
- ☐ tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- ☐ qrafiklər paraleldir
- ☒ tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir

435 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- ☐ son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur
- ☒ qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- ☐ qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- ☐ əmtəənin qiyməti maksimaldır
- ☐ son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır

436 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- ☐ tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir
- ☐ inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- ☐ inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəəni seçir
- ☐ inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- ☒ inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayrı-seçkiliyi tətbiq etməklə artırabilir

437 Oliqopolianın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- ☒ oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır
- ☐ hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- ☐ sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- ☐ oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- ☐ oliqopolianın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir

438 əmtəənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- ☒ əmtəə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- ☐ əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ əmtəəyə tələb elastikdir
- ☐ əmtəənin əvəzedicisi mövcuddur
- ☐ əmtəə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

439 Hansı müddəə düzdür:

- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

- ☒ əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcmi təsir edir
- ☐ təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- ☐ oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir

440 Hansı müddəa düzgün deyil?

- ☐ oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində
- ☐ oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin “sınıq” əyrisi modeli hesab olunur
- ☒ təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- ☐ inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur

441 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- ☐ firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- ☐ inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur
- ☒ inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur
- ☐ oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölünməsinə nail olunur
- ☐ oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır

442 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ☐ ki, firmanın davranışı optimaldır
- ☐ son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- ☒ son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ☐ ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- ☐ ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz

443 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- ☐ bütün təsdiqlər doğrudur
- ☐ dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- ☐ son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- ☐ bütün təsdiqlər səhfdir
- ☒ inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir

444 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- ☐ bazarın seqmentləşməsinə həyata keçiri
- ☐ maksimum yüksək qiymətlə satır
- ☐ bazarı inhisarlaşdırır
- ☐ yüksək gəlirin maksimallaşdırılmasına çalışır
- ☒ təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir

445 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- ☐ inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir
- ☐ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- ☒ inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- ☐ inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastikliyidir
- ☐ inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir

446 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- ☐ məhsul artıqlığıbaş verəcək
- ☒ təklif optimal həcmdən az olacaq
- ☐ ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- ☐ firma itkilərlə üzləşəcək
- ☐ başqa firmalar sahəyədaxil ola bilməyəcək

447 İstehsal həcmının artması ilə inhisarlar üçün qaçırmazdır:

- ☐ onların son hədd xərclərinin azalması
- ☐ onların ümumi gəlirlərinin azalması
- ☐ onların mənfəətinin artması
- ☐ onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- ☒ onların son hədd gəlirinin azalması

448 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- ☐ əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- ☐ əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- ☒ əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır

449 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyekti:

- ☐ satışın həcmi və əmtəənin kefiyyəti
- ☐ əmtəənin kefiyyəti və onun qiyməti
- ☐ əmtəənin qiyməti və bazar payı
- ☐ firmanın reklam kompaniyaları
- ☒ bazar payı və satışın həcmi

450 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- ☐ bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq
- ☐ firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəçəklər
- ☐ onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq
- ☐ bazarda firmaların sayı azalacaq
- ☒ bazarda firmaların sayı artacaq

451 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- ☒ autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar
- ☐ sahədə "qiymət müharibəsi" baş verir
- ☐ autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- ☐ autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- ☐ yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır

452 Bertranın duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- ☐ qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası
- ☐ firmaların məhsulları bircinsdir
- ☐ firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- ☒ qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- ☐ firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər

453 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- ☐ qiymətlər əvvəlcədən verilir
- ☐ firmaların məhsulları bircinslidir
- ☐ firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- ☐ firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- ☒ firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən verilir

454 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- ☐ tələb daha yüksək tempə artır
- ☐ firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- ☐ bütün göstərilənlər doğrudur
- ☐ bazar elastikliyi daha yüksək olur
- ☒ firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər

455 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- ☐ firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar
- ☐ hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- ☐ firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- ☒ hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rəşional olduğunu hesab edir

456 Hansı deyim doğru deyil?

- ☐ Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür
- ☐ Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- ☒ İnhisar həmişə qiyməti qaldırır
- ☐ Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- ☐ İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır

457 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- ☐ İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir
- ☐ İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- ☒ İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- ☐ İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- ☐ İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətə mənfi müliliqli olur

458 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- ☐ Oliqopoliya
- ☐ İnhisarçı rəqabət
- ☐ Təkmil rəqabət
- ☐ Oliqopsoniya
- ☒ İnhisar

459 Nə oliqopoliyanın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- ☒ Oliqopoliyalar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər
- ☐ Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- ☐ Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- ☐ Sadalananların hamısı oliqopoliyanın əlamətləridir
- ☐ Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

460 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- ☐ təkmil rəqabətli bazar üçün
- ☐ az müddətli dövrdə
- ☒ qısa müddətli dövrdə
- ☐ inhisar rəqabətli bazar üçün
- ☐ inhisarçı firma üçün

461 Dəyişən xərclər – bu:

- ☐ alternativ xərclərdir
- ☒ istehsal həcmnin dəyişməsinə asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- ☐ istehsal həcmnin dəyişməsinə asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- ☐ məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- ☐ aşkar və qeyri –aşkar xərclərdir

462 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- ☐ aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər
- ☐ iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- ☒ mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- ☐ müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- ☐ iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti

463 Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- ☒ sabit xərclər+ dəyişən xərclər
- ☐ son hədd xərcləri + orta xərclər
- ☐ mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- ☐ qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- ☐ sabit xərclər– dəyişən xərclər

464 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ☐ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.
- ☐ ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ☐ ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırırlar
- ☐ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır:
- ☒ ondan ibarətdir ki, istehsal həcmnin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır

465 İstehsal funksiyası göstərir:

- ☐ hansısa əmtənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə
- ☐ istehsal həcmnin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- ☐ bu və ya digər əmtənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- ☒ istehsalın həcmnin istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı
- ☐ əmtə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı

466 Sabit xərclər – bu :

- ☐ qeyri- aşkar xərclərdir
- ☐ daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir
- ☐ onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- ☐ mühasibat xərcləridir
- ☒ firmanın hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir

467 Texnoloci səmərəlilik – bu:

- ☒ məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır
- ☐ mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- ☐ istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- ☐ ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- ☐ istehsalatda işçilərin məşinlər və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur

468 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ☒ istehsal funksiyası ilə
- ☐ məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisi ilə
- ☐ istehsal imkanları əyrisi ilə
- ☐ ümumi xərclər əyrisi ilə
- ☐ təklifin elastikliyi ilə

469 Daimi xərclər qrafiki:

- ☒ üfüqi düz xəttidir
- ☐ mənfi maillikli əyridir
- ☐ müsbət maillikli əyridir
- ☐ koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xəttidir
- ☐ şaquli düz xəttidir

470 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilər:

- ☐ sabit xərclər aradan qalxana qədər
- ☒ verimin azalması effekti başlayana qədər
- ☐ son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- ☐ qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- ☐ miqyasda qənaət effekti başlayana qədər

471 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitalla çevrilir:

- ☒ məhsuldar kapital ünsürlərinə
- ☐ əmtəə kapitalına
- ☐ dövriyyə kapitalına
- ☐ pul kapitalına
- ☐ əmtəə və pul kapitalına

472 Avadanlığın aşınması artdıqca amortizasiya fondu:

- ☐ əvvəl artacaq, sonra azalacaq
- ☐ azalmayacaq
- ☐ dəyişilməyəcək
- ☐ əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- ☒ artacaq

473 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- ☐ fondtutumunu
- ☐ kapitalın son hədd məhsulunu
- ☐ amortizasiya normasını
- ☐ əmək məhsuldarlığını

☒ fondverimini

474 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- ☐ kapitalın dövriyyə sürətini ölçmək üçün
- ☒ müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcləri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- ☐ amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- ☐ bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- ☐ əsas və dövriyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün

475 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- ☒ bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır
- ☐ mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
- ☐ firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- ☐ bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir
- ☐ bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir

476 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- ☐ səhmdarların
- ☐ fərdi sahibkarların
- ☐ fəhlələrin
- ☒ bütün sadalananların marağını daxil edir
- ☐ menecerlərin

477 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- ☒ üfüqi integrasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ şaquli integrasiya
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ diversifikasiya

478 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- ☐ Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi
- ☐ Səhmləşdirmə
- ☒ Kapitalın diversifikasiyası
- ☐ Kooperasiya edilmə
- ☐ Sahibkarlıq fəaliyyəti

479 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- ☐ XX əsrin sonunda İtaliyada
- ☐ XX əsrin ortalarında Fransada
- ☐ XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- ☒ XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
- ☐ XIX əsrin sonunda Almaniya

480 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ üfüqi integrasiya
- ☒ diversifikasiya

- ☐ udulma
- ☐ daxili artım

481 X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- ☐ büdcə məhdudiyyətinin tətbiq edilməsi
- ☐ vaxt məhdudiyyətinin təyin edilməsi
- ☐ hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- ☐ adları çəkilənlərin heç biri ilə
- ☒ güzəşt məharəti

482 Mikroiqtişadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- ☒ bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;
- ☐ maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- ☐ istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
- ☐ texnoloji proseslərin cəmidir.
- ☐ ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;

483 Texnoloji səmərəlilik nədir?

- ☐ hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;
- ☐ istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- ☐ mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- ☐ istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;
- ☒ verilmiş buraxılış həcmnin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;

484 əsas kapitalın dövrliyyəsinə aid olmayanı göstərin:

- ☐ investisiya
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ fiziki aşınma
- ☒ diskontlaşdırma
- ☐ amortizasiya

485 əsas kapitalın dəyərinin istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- ☒ əməyin fondyora yüklənməsini
- ☐ fondverimini
- ☐ illik amortizasiyanı
- ☐ əmək məhsuldarlığını
- ☐ amortizasiya norması

486 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikinə alması nəyə misaldır.

- ☐ diversifikasiya
- ☒ şaquli inteqrasiya
- ☐ Üfüqi inteqrasiya
- ☐ əksmərkəzləşdirmə
- ☐ daxili artım

487 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- ☐ əksmərkəzləşdirmə
- ☐ Üfüqi inteqrasiya

- ☐ şaquli integrasiya
- ☒ diversifikasiya
- ☐ daxili artım

488 İnvestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- ☐ investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- ☐ investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- ☐ investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- ☒ ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti
- ☐ başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti

489 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- ☐ əsas kapitaldır
- ☐ diskontlaşdırılmış dəyərdir
- ☐ mənəvi aşınmadır
- ☒ ümumi investisiyalardır
- ☐ dövriyyə kapitalıdır

490 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- ☒ qeyri-sabitlik
- ☐ uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- ☐ bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- ☐ idarəetməyə az xərclərin olması
- ☐ reklama az xərclərin çəkilməsi

491 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- ☐ sabitlik
- ☒ yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ☐ kütləvi istehsal məsrəflər
- ☐ ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənib hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- ☐ bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir

492 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- ☒ sahibkarlıq
- ☐ marketinq
- ☐ kommersiya
- ☐ biznes
- ☐ menecment

493 Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☒ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə
- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ izafi dəyər nəzəriyyəsi

494 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimumlaşdırmağa üstünlük verir:

- ☐ uzunmüddətli dövrdə
- ☐ həmişə

- ☒ qısamüddətli dövrdə
- ☐ inhisarçılıq şəraitində
- ☐ oliqopoliya şəraitində

495 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- ☐ istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi
- ☐ mənfəətin maksimallaşdırılması
- ☐ səhmlərin miqdarının artırılması
- ☒ firma həcmının maksimallaşdırılması
- ☐ satışdan gəlirin maksimallaşdırılması

496 Həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- ☐ alıcı üstünlükveriminin hesablanması
- ☐ firma işçilərinin artırılması
- ☒ mənfəətin bölüşdürülməsi
- ☐ son hədd gəlirlərinin hesablanması
- ☐ son hədd xərclərinin hesablanması

497 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- ☐ bütün sadalananlar
- ☒ firmaların birləşməsi
- ☐ qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
- ☐ borc vəsaitləri
- ☐ firmanın öz resursları

498 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- ☐ biznes
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ kommersiya
- ☒ menecment
- ☐ marketinq

499 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- ☐ biznesdir
- ☐ sahibkarlıqdır
- ☐ kommersiyadır
- ☐ menecmentdir
- ☒ marketinqdir

500 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- ☐ $P - \Theta$
- ☒ $\dots \Theta_1 - P_1$
- ☐ $\dots I \dots$
- ☐ $\Theta - \Theta_1$
- ☐ $P - P_1$

501 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- ☐ P – Ə
- ☐ Ə1 – P1
- ☒ ... İ ...
- ☐ Ə- Ə1
- ☐ P – P

502 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- ☐ əmtəə
- ☐ məhsuldar
- ☒ pul
- ☐ adları çəkilənlərin heç biri ilə
- ☐ kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır

503 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- ☒ sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması
- ☐ investisiya prosesi
- ☐ kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- ☐ pul kütləsinin dövrü
- ☐ əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

504 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- ☐ məhsuldar
- ☐ əmtəə
- ☒ qeyri-məhsuldar
- ☐ yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- ☐ pul

505 əsas kapitalla aid deyildir:

- ☐ istehsalat binaları
- ☐ avadanlıqlar
- ☐ qurğular
- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☒ yanacaq

506 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- ☐ xammal
- ☐ iş qüvvəsi
- ☒ qeyri-istehsal binaları
- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ materiallar

507 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- ☐ mənəvi aşınma məbləğinə
- ☒ illik amortizasiya + illik mənfəət
- ☐ fiziki aşınma məbləğinə
- ☐ illik mənfəətə
- ☐ illik amortizasiya

508 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☒ auditor firmaları
- ☐ vergi sistemi
- ☐ ticarət palatası
- ☐ sığorta sistemi

509 əmək birjalarının vəzifələrindən aid olmayanını göstərin

- ☐ Boş iş yerlərinin uçotu
- ☒ bazar qiymətlərinin tətbiqi
- ☐ iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə
- ☐ işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- ☐ işsizlərin ixtisasının artırılmasının və “yaxın” peşələrə yiyələnməsinin təşkili

510 Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- ☐ bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;
- ☐ hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;
- ☐ iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- ☐ sadalanan hamısı aiddir
- ☒ istehsal sahəlin arasında resursların bölünməsi

511 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- ☐ təklif tələbi üstələyirsə
- ☐ bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirlərsə
- ☒ tələb təklifi üstələyirsə
- ☐ alıcılar satıcılardan çoxdursa
- ☐ satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa

512 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- ☐ həmkarlar ittifaqları
- ☐ istehlakçıların birlikləri
- ☐ sahibkarların birlikləri
- ☐ emmisiya sistemi
- ☒ iqtisadi təhsil sistemi

513 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- ☒ xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- ☐ müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- ☐ azad rəqabəti təmin etmək üçün
- ☐ bütün sadalananlar üçün
- ☐ vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün

514 əmtəə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ ticarət üçün yerin verilməsi
- ☐ informasiyanın verilməsi
- ☐ qiymətlərin müəyyən edilməsi
- ☒ listing

☐ mübahisələrin tənzimlənməsi

515 Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- ☒ möhtəkir sövdələşmələr
- ☐ onkol sövdələşmələr
- ☐ real əmtəə ilə sövdələşmələr
- ☐ forvard sövdələşmələr
- ☐ mükafatlı sövdələşmələr

516 Elmin tədqiqat predmetini tədavüldən istehsala keçirən elmi cərəyanının göstərin.

- ☐ keynsçilər
- ☒ fiziokratlar
- ☐ utopik-sosialitlər
- ☐ merkantelistlər
- ☐ marjinalistlər

517 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- ☐ neokeynsçilər
- ☐ fiziokratlar
- ☒ merkantelistlər
- ☐ neolibəralar
- ☐ marjinalistlər

518 İqtisad elmində belə metodoloji yanaşma mövcud deyil;

- ☐ dialektik-materialist
- ☒ sosial-institusional
- ☐ subyektiv
- ☐ bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- ☐ neopozitiv-empirik

519 Tələbatların artması qanunu aiddir;

- ☐ xüsusi iqtisadi qanunlara
- ☒ ümumi iqtisadi qanunlara
- ☐ spesifik iqtisadi qanunlara
- ☐ belə bir qanun mövcud deyil
- ☐ iqtisadi qanunlara aid deyil

520 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- ☐ tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- ☒ aralarında doğmaliq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.
- ☐ tənəkkürdə konkretədən abstrakta hərəkət
- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir

521 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- ☒ obyektiv xarakter daşıyırlar
- ☐ insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər

- ☐ insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
- ☐ onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- ☐ tarixən keçici xarakter daşıyırlar

522 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- ☐ merkantilistlər
- ☒ sosial-utopistlər
- ☐ marksistlər
- ☐ fiziokratlar
- ☐ neokeynsçilər

523 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- ☒ Smit, Marks, Keyns
- ☐ Marks, Keyns, Marşall
- ☐ Smit, Rikardo, Marks
- ☐ Kene, Marşall, Fridman
- ☐ Keyns, Marks, Fridman

524 İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- ☐ sahibkarlara müvəfəqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- ☐ insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır
- ☒ insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir
- ☐ iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- ☐ insanların ictimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir

525 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- ☐ sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir:
- ☒ insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir
- ☐ alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- ☐ insanların ictimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyyənləşdirir
- ☐ insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.

526 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- ☐ riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- ☒ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- ☐ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə

527 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- ☐ iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə
- ☒ iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsilə
- ☐ iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə
- ☐ iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- ☐ riyazi metod və modellərin tətbiqilə

528 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- ☐ müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi

- ☐ iqtisadiyyatın strukturu
- ☐ iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü
- ☒ iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- ☐ iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları

529 İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- ☐ merkantilizm
- ☒ fiziokratlar
- ☐ klassik siyasi iqtisad
- ☐ proletar siyasi iqtisadı
- ☐ marşinalizm

530 Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- ☒ Alfred Marşall
- ☐ Karl Marks
- ☐ Jon Meynard Keyns
- ☐ Adam Smit
- ☐ Jon Stüart Mill

531 İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- ☐ alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətinə
- ☐ xüsusi mülkiyyətçiliyə
- ☒ sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə
- ☐ xarici malların alqı- satqısına

532 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- ☐ K.Marks
- ☐ D.Rikardo
- ☐ F.Kene
- ☐ A.Monkretyen
- ☒ A.Smit

533 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- ☐ sosial-institusionalizm, marşinalizm
- ☒ monetarizm, neoliberalizm
- ☐ merkantilizm, monetarizm
- ☐ marksizm, merkantilizm
- ☐ keynsçilik, marşinalizm

534 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- ☐ proletar siyasi iqtisad
- ☒ merkantilizm
- ☐ keynsçilik
- ☐ fiziokratlar
- ☐ klassik siyasi iqtisad

535 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- ☐ Özünütənzimləmə qabiliyyəti
- ☐ Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- ☐ İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- ☒ Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
- ☐ Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir

536 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ☐ orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə
- ☐ orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə
- ☒ istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- ☐ ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- ☐ orta və son hədd mənfəətin cəminə

537 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- ☒ dempinq qiymətlərinin tətbiqi
- ☐ əmtənin istehlakçıya çatdırılması
- ☐ əmtəələrə satışdan sonra xidmət
- ☐ sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- ☐ əmtənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması

538 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- ☒ inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi
- ☐ resurslardan rəşional istifadəyə rəvac verməsi
- ☐ qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- ☐ qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- ☐ istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması

539 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- ☐ Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı
- ☒ Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
- ☐ Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması
- ☐ Sadalananların hamısı aiddir
- ☐ Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi

540 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- ☐ firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
- ☐ firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- ☐ yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
- ☒ istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər

541 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- ☐ sahə hədlərinin yüksək olması
- ☐ müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
- ☐ satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
- ☒ bütün yuxarıdakılar doğrudur
- ☐ bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi

542 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- ☒ sahə üçün bazar hökmürlünlüyünün yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;
- ☐ sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
- ☐ sahə üçün qabağçıl texnoloqiyaların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
- ☐ bütün göstərilənlər düzqündür
- ☐ sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;

543 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- ☐ sonsuzluğa yaxınlaşır
- ☒ sıfıra yaxınlaşır
- ☐ mənfidir
- ☐ hesablanmır
- ☐ vahidə bərabərdir

544 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- ☐ əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi
- ☒ koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- ☐ mənfəi meyilli əyri
- ☐ düz şaquli
- ☐ müsbət meyilli əyri

545 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- ☐ orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə
- ☐ orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- ☐ orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqi
- ☐ son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- ☒ orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə

546 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- ☐ sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından
- ☐ alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsi
- ☒ onun məhsuluna tələb elastikliyi
- ☐ firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- ☐ məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsi

547 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- ☐ qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyyətləri
- ☐ firmaların qovuşması
- ☐ bazarın inhisarlaşması
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr

548 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- ☐ inzibati yardım
- ☐ istehsal resursları üzərində nəzarət
- ☐ bazarın həcmi
- ☒ bütün sadalananlar
- ☐ istehsalın miqyası

549 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- ☐ konsern və kartel
- ☒ sindikat və kartel
- ☐ kartel və trest
- ☐ sindikat və trest
- ☐ trest və konsern

550 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- ☒ firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi
- ☐ bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- ☐ bu əmtəənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- ☐ bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- ☐ nadir xammal resursuna sahib olmaq

551 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- ☒ qanunvericiliyi
- ☐ inzibati-iqtisadi
- ☐ inzibati-hüquqi
- ☐ bütün sadalananlar mövcuddur
- ☐ iqtisadi

552 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- ☐ bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur
- ☐ istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- ☐ firmalar qiymətə təsir göstərirlər
- ☐ bütün sadalananların hamısının yeri var
- ☒ firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər

553 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- ☒ firmadaxili
- ☐ firmalararası
- ☐ funksional
- ☐ sahəarası
- ☐ sahədaxili

554 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- ☐ istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur
- ☒ cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
- ☐ istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- ☐ zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarılırlar
- ☐ yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur

555 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- ☒ firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- ☐ sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- ☐ sahədə firmaların sayı
- ☐ bütün sadalananlar nəzərə alınır
- ☐ qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti

556 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- ☐ orta xərclər son hədd xərclərindən yüksək olarsa
- ☒ qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- ☐ firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- ☐ orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- ☐ firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə

557 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- ☒ həmin əmtəənin istehsalını dayandırma
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını azaltma
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını artırma
- ☐ düzgün cavab yoxdur
- ☐ həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlama

558 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- ☐ bütün cavablar doğrudur
- ☐ mənfə meylli
- ☐ üfüqi xətt
- ☐ şaquli xətt
- ☒ bütün cavablar düz deyil

559 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- ☒ firmaların səhmləri və istiqrazları
- ☐ bərbər xidməti
- ☐ polad
- ☐ dəbli geyimlər
- ☐ avtomobil

560 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- ☒ üfüqi xətt
- ☐ müsbət meylli
- ☐ mənfə meylli
- ☐ qırıq xətt
- ☐ şaquli xətt

561 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- ☐ belçikada 1935-ci ildə
- ☐ abş -da 1990-ci ildə
- ☒ kanadada 1889-cu ildə
- ☐ danimarkada 1937-ci ildə
- ☐ abş -da 1914-ci ildə

562 İnhisar hakimiyyəti- bu:

- ☒ maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı
- ☐ zamanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- ☐ öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı

563 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- ☐ inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə
- ☒ inhisarın buraxdığı əmtənin əvəzediciləri yoxdursa
- ☐ bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə
- ☐ sadalanan hallardan heç birində
- ☐ inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə

564 Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- ☒ satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;
- ☐ rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;
- ☐ iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
- ☐ istehlakçıların aldadılması;
- ☐ rüşvət və şantaj etmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaqçılar;

565 Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- ☒ saxta malların istehsalı
- ☐ reklam, satışa qədər və satışdan sonrakı xidmətin inkişafı;
- ☐ qiymətin aşağı salınması;
- ☐ malın keyfiyyətinin artırılması
- ☐ yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ett-nin nəticələrindən istifadə və s.;

566 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- ☐ mühasibat mənfəətidir
- ☐ gizli xərclərdir
- ☐ iqtisadi xərclərdir
- ☐ iqtisadi mənfəətdir
- ☒ aşkar xərclərdir

567 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- ☐ mühasibat mənfəətinə
- ☒ dəyişən xərclərə
- ☐ daimi xərclərə
- ☐ iqtisadi mənfəətə
- ☐ gizli xərclərə

568 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- ☐ gizli xərclər
- ☐ son hədd xərcləri
- ☐ orta xərclər
- ☒ daimi xərclər
- ☐ aşkar xərclər

569 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- ☐ nə aşkar, nə də qeri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- ☐ aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir
- ☒ aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət
- ☐ aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- ☐ qeri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir

570 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- ☐ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına
- ☐ bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- ☐ buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- ☐ sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- ☒ məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına

571 Orta xərclər – bu:

- ☒ məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- ☐ məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir
- ☐ dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- ☐ orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- ☐ məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir

572 Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- ☐ istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir
- ☒ müəssisənin öz resurlarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
- ☐ istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- ☐ mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- ☐ mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər

573 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- ☐ sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☒ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☐ orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- ☐ orta və son hədd xərclərini vurmaq
- ☐ ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək

574 Orta sabit xərclər - bu:

- ☐ məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir
- ☒ məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- ☐ xammal, avadanlıq ,nəqliyyata məsrəflərdir
- ☐ ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- ☐ məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir

575 Orta dəyişən xərclər –bu:

- ☐ istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir
- ☒ məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- ☐ xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- ☐ kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- ☐ məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir

576 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- ☒ qeyri - aşkar xərclərdir
- ☐ iqtisadi xərclərdir
- ☐ mühasibat xərcləridir
- ☐ mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- ☐ qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

577 Mühasibat mənfəəti:

- ☐ məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☐ məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- ☐ iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- ☐ aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- ☒ məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

578 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- ☒ kapital üzərində mülkiyyətin formasından
- ☐ kapital qoyuluşu sahəsindən
- ☐ kəmiyyətindən
- ☐ rəqabətin növündən
- ☐ buraxılan məhsulun çeşidindən

579 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- ☒ məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi
- ☐ menecer
- ☐ ənənəvi
- ☐ bütün sadalananlar mövcuddur
- ☐ həcmə maksimallaşması nəzəriyyəsi

580 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə
- ☐ həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ firmanın menecer nəzəriyyəsi
- ☒ ənənəvi firma nəzəriyyəsi

581 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ həcmə maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ firmanın davranış nəzəriyyəsi
- ☒ firmanın menecer nəzəriyyəsi

582 Birləşmək – bu:

- ☐ məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi
- ☐ bir firma tərəfindən digərinin alınması
- ☒ şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- ☐ firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- ☐ inhisarçı danışıq

583 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- ☐ diversifikasiya
- ☒ üfüqi birləşmə
- ☐ şaquli birləşmə

- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ konqlomerat

584 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- ☒ şaquli birləşmə
- ☐ diversifikasiya
- ☐ konqlomerat
- ☐ üfqi birləşmə
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə

585 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- ☐ həmçinin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə
- ☒ davranış nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ menecer nəzəriyyəsi

586 Kapital üsurlərinin artması hesabına istehsalın həcmnin artması nə adlanır?

- ☐ diskontlaşdırma
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☒ investisiya
- ☐ kapitalın dövrəni
- ☐ amortizasiya

587 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- ☐ diskontlaşdırma
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ investisiyalaşdırma
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☒ fiziki aşınma

588 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- ☐ diskontlaşdırma
- ☒ mənəvi aşınma
- ☐ investisiyalaşdırma
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☐ fiziki aşınma

589 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- ☒ amortizasiya
- ☐ mənəvi aşınma
- ☐ mənfəət
- ☐ orta istehsal xərcləri
- ☐ fiziki aşınma

590 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- ☒ avadanlığın alınması xərcləri
- ☐ əməyin ödənilməsi xərcləri

- ☐ kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- ☐ əsaslı tikinti xərcləri
- ☐ ictimai fondlara ödəmələr

591 İnvestisiya resursları bunlardır:

- ☐ təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar
- ☐ investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- ☒ istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- ☐ müəssisənin nizamnamə kapitalı
- ☐ maliyyə və insan resurslarının məcmusu

592 İnvestisiya – bu:

- ☐ istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri
- ☒ əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- ☐ istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- ☐ kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
- ☐ məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər

593 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- ☒ diskontlaşdırma
- ☐ investisiya
- ☐ amortizasiya
- ☐ avans edilmə
- ☐ maliyyələşmə

594 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- ☒ qiymətli kağızları
- ☐ dövriyyə kapitalı
- ☐ əsas kapitalı
- ☐ iqtisadi mənfəət
- ☐ amortizasiya fondu

595 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- ☐ çoxməqsədli nəzəriyyə
- ☐ firmanın menecer nəzəriyyəsi
- ☒ ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

596 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- ☒ üfüqi inteqrasiya
- ☐ daxili artım
- ☐ şaquli inteqrasiya
- ☐ əks-mərkəzləşdirmə
- ☐ diversifikasiya

597 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- ☒ əsas kapital
- ☐ investisiya kapitalı
- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☐ maliyyə kapitalı
- ☐ dövlətiyyə kapitalı

598 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- ☐ nizamnamə kapitalı
- ☐ əsas kapitalı
- ☒ dövlətiyyə kapitalı
- ☐ investisiya kapitalı
- ☐ maliyyə kapitalı

599 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- ☒ ənənəvi nəzəriyyə
- ☐ artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ yuxarıdakıların heç biri
- ☐ davranış nəzəriyyəsi

600 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- ☐ əksmərkəzləşdirmə
- ☐ qovuşma
- ☒ İri firma tərəfindən udulması
- ☐ diversifikasiya
- ☐ rəqabət

601 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- ☐ Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur
- ☒ Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılmır
- ☐ Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- ☐ Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- ☐ Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər

602 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- ☐ marketinq
- ☐ kommersiya
- ☐ sahibkarlıq
- ☒ biznes
- ☐ menecment

603 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- ☐ marketinq
- ☒ kommersiya
- ☐ sahibkarlıq
- ☐ biznes
- ☐ menecment

604 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- ☐ diskontlaşdırma
- ☐ kapitalın dövriyyəsi
- ☐ kapitalın dövranı
- ☒ investisiya
- ☐ amortizasiya

605 İnvestisiya mənbəyinə aid deyil:

- ☒ dividendlər
- ☐ bank kreditləri
- ☐ mənfəət
- ☐ sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- ☐ səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər

606 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- ☐ investisiya dövrü
- ☐ kapitalın dövriyyə sürəti
- ☒ kapitalın dövriyyə vaxtı
- ☐ kapitalın təkrar istehsal prosesi
- ☐ kapital dövranı

607 Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- ☐ istehsalın həsmi
- ☐ kapitalın həsmi
- ☒ işləyənlərin sayı
- ☐ belə meyar yoxdur
- ☐ məntətin həsmi

608 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- ☒ valyuta bazarı
- ☐ kapital bazarı
- ☐ əmək bazarı
- ☐ dünya bazarı
- ☐ torpaq bazarı

609 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- ☐ digər amillərə olan tələbdən
- ☐ onların qiymətindən
- ☐ onların təklifindən
- ☐ əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- ☒ bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəəyə olan tələbdən

610 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- ☐ torpaq
- ☐ kapital
- ☐ əmək

- ☐ bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- ☒ əmək məhsuldarlığı

611 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- ☐ təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil
- ☒ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin artımına bərabərdir
- ☐ bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- ☐ qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- ☐ istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir

612 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- ☐ normal əməkhaqqı
- ☐ minimum əməkhaqqı
- ☒ əmək haqqı tarifi
- ☐ nominal əməkhaqqı
- ☐ real əmək haqqı

613 Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- ☐ renta
- ☐ mənfəət
- ☐ əməkhaqqı
- ☐ faiz
- ☒ təqaüd

614 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- ☐ resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir
- ☐ məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- ☒ ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir:
- ☐ bütün resurslar əvəz olunandır
- ☐ resursların qiymətləri müqayisə edilir

615 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- ☐ kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.
- ☐ kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- ☒ kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- ☐ kapital – puldur
- ☐ kapital – toplanmış əməkdir

616 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- ☐ milli valyuta kursu
- ☒ faiz dərəcəsi
- ☐ mənfəət
- ☐ depozit faizi
- ☐ renta

617 İnvestisiyanın həcmi:

- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- ☐ faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- ☐ faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- ☒ faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq

618 Qeyri-fiziki kapitala aid deyil:

- ☐ bütün sadalananlar aiddir
- ☐ elmi kapital
- ☐ insan kapitalı
- ☐ sadalananlardan heç biri aid deyil
- ☒ qeyri-istehsal binaları və qurğuları

619 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- ☒ kənd təsərrüfatı kapitalı
- ☐ əmtəə kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı
- ☐ bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- ☐ borc kapitalı

620 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- ☒ bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- ☐ bu nemətin bazar qiyməti
- ☐ bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- ☐ bu nemətin dəyəri
- ☐ bu nemətə insanların subyektiv münasibəti

621 Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- ☐ kapital bazarında tarazlığa
- ☐ pul kapitalı təklifinin azalmasına
- ☐ pul kapitalına tələbin artmasına
- ☐ investisiyaların artmasına
- ☒ pul kapitalı təklifinin artmasına

622 Torpaq rentası ödənilir:

- ☐ torpaq sahibi- dövlətə
- ☐ mizdlu işçilər – icarədar sahibkara
- ☒ icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- ☐ torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- ☐ mizdlu işçilər- torpaq sahibinə

623 Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- ☐ differensial renta I və II
- ☒ differensial renta I
- ☐ mütləq renta
- ☐ inhisar rentası
- ☐ differensial renta II

624 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- ☐ torpağın məhdudluğu

- ☐ torpaq üzərində təsərrüfat obyektı inhisarı
- ☒ torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- ☐ torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- ☐ torpaqın keyfiyyətində olan fərq

625 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- ☐ marginalist
- ☐ neoklassik
- ☒ marksist
- ☐ merkantilist
- ☐ keynsçi

626 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- ☐ dövlət və icarədar
- ☐ icarədar
- ☒ torpaq sahibi
- ☐ müzdlu işçi
- ☐ dövlət

627 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- ☐ resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- ☐ bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- ☒ müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- ☐ resurs tükənməzdirsə
- ☐ resursun təklifi tam elastikdirsə

628 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- ☐ T.Maltus
- ☒ K.Marks
- ☐ A.Smit
- ☐ D.Rikardo
- ☐ C.B.Sey

629 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur?

- ☒ əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi
- ☐ əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
- ☐ son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- ☐ davranış nəzəriyyəsi
- ☐ izafi dəyər nəzəriyyəsi

630 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- ☐ K.Marksın
- ☐ M.C.Tuqan - Baranovskinin
- ☒ J.M.Keynsin
- ☐ A.Smit
- ☐ T.Maltusun

631 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- ☒ kapital - funksiyadan
- ☐ muzzdlu əməkdən
- ☐ torpaqdan
- ☐ borc kapitalından
- ☐ kapital - mülkiyyətdən

632 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi-18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ☐ bütün suallar düz deyil
- ☒ yeni müəssisə tikəcək
- ☐ yeni müəssisə tikməyəcək
- ☐ ziyana baxmayaraq firma tikəcək
- ☐ bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz

633 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- ☐ D. Rikardo
- ☒ U. Petti
- ☐ A. Smit
- ☐ C. B. Sey
- ☐ K. Marks

634 Torpağa tələb ayrısı:

- ☐ şaquli düz xətt formasında olur
- ☐ müsbət mailli olur
- ☒ mənfə mailliyə malik olur
- ☐ sınıq xətt formasında olur
- ☐ üfüqi düz xətt formasında olur

635 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- ☒ inhisarçı renta
- ☐ differensial renta I
- ☐ mütləq renta
- ☐ sadalananların heç biri
- ☐ differensial renta II

636 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- ☐ sabitləşməyə
- ☐ azalmağa
- ☒ artmağa
- ☐ müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- ☐ müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə

637 Amil gəliri:

- ☐ istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması
- ☐ istehsal amilinin tadbiriqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi
- ☒ istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- ☐ doğru cavab yoxdur

☐ istehsal amilinin tətbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir

638 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- ☒ ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- ☐ tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- ☐ bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- ☐ bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- ☐ əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

639 Əmtəənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtəənin hansı xüsusiyyətidir

- ☐ ehtiyat tutumu
- ☐ əmək tutumu
- ☐ kapital verimi
- ☒ kapital tutumu
- ☐ kapital qoyuluşu

640 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- ☐ texnologiyalardır
- ☐ idarəetmədir
- ☐ səmərəlilikdir
- ☒ istehsal amilidir
- ☐ müəssisədir

641 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- ☒ əməkdir
- ☐ sahibkarlıq fəaliyyətidir
- ☐ texnologiyadır
- ☐ kommersiya fəaliyyətidir
- ☐ kapitaldır

642 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- ☐ əməkdir
- ☒ sahibkarlıq fəaliyyətidir
- ☐ texnologiyadır
- ☐ kommersiya fəaliyyətidir
- ☐ kapitaldır

643 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- ☐ maliyyə kapitalı
- ☒ borc kapitalı
- ☐ sənaye kapitalı
- ☐ məhsuldar kapital
- ☐ ticarət kapitalı

644 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- ☐ differensial renta

- ☐ mütləq renta
- ☐ inhisar rentası
- ☐ sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- ☒ nisbi renta

645 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- ☐ İnhisar rentası
- ☐ Differensial renta I
- ☒ Mütləq renta
- ☐ icarə haqqı
- ☐ Differensial renta II

646 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyekti:

- ☐ maliyyə bazarı
- ☒ mübadilə sferası
- ☐ istehsal sferası
- ☐ bütün sadalananlar
- ☐ qeyri-istehsal sferası

647 Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- ☐ K.Menger
- ☐ U.Cevons
- ☐ A.Smit
- ☐ K.Marks
- ☒ İ.Bentam

648 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- ☒ ordinalist və kordinalist
- ☐ istehsal və qeyri-istehsal
- ☐ keynsçi və neoliberal
- ☐ marksist və klassik
- ☐ marksist və monetar

649 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- ☐ tələbin elastikliyi
- ☐ bazar tələbinin formalaşması
- ☐ bazar qiymətlərinin formalaşması
- ☐ təklifin elastikliyi
- ☒ istehlakçı davranışı

650 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- ☐ gəlir effekti
- ☒ ümumi faydalılıq
- ☐ son faydalılıq
- ☐ əvəzetmə effekti
- ☐ yutil

651 Son faydalılıq - bu:

- ☐ müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- ☒ istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
- ☐ istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- ☐ ümumi faydalılıq
- ☐ müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

652 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- ☐ menecer nəzəriyyəsi
- ☐ faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- ☒ faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- ☐ ənənəvi nəzəriyyə
- ☐ davranış nəzəriyyəsi

653 Bütçə xətti göstərir:

- ☐ tələbin həcmnin qiymətdən asılılığını
- ☐ bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
- ☐ istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını
- ☒ istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- ☐ tələbin ödənilmə dərəcəsini

654 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- ☐ tamamlayıcı əmtəələr
- ☐ kənd təsərrüfatı məhsulları
- ☐ zinət əşyaları
- ☐ əvəzləyici əmtəələr
- ☒ aşağı keyfiyyətli məhsullar

655 Fayda nədir?

- ☐ insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- ☒ nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- ☐ nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- ☐ qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- ☐ əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi

656 Səciyyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- ☐ C.Hiks
- ☐ C.Klark
- ☒ K.Lankaster
- ☐ İ.Bentam
- ☐ Y.Slutski

657 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- ☐ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- ☐ stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- ☐ stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- ☐ qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- ☒ istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə

658 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- ☒ istehsal qiymət
- ☐ təklif qiyməti
- ☐ tələb qiyməti
- ☐ A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- ☐ normal qiymət

659 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtəənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində
- ☐ tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
- ☒ müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- ☐ bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- ☐ istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında

660 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxa bilər?

- ☐ dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində
- ☐ sahələrarası rəqabət nəticəsində
- ☐ qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- ☒ dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- ☐ vergilərin artması nəticəsində

661 əmtəənin qiyməti tələb və təklif ayrılmasının kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- ☒ bazarda əmtəə artıqlığı yaranar
- ☐ bu əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- ☐ bu əmtəəyə tələb elastikdir
- ☐ bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- ☐ bazarda əmtəə qıtlığı yaranar

662 əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- ☐ tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- ☐ tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- ☒ tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- ☐ həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar

663 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- ☒ bu əmtəənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən
- ☐ bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- ☐ bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- ☐ əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr varsa
- ☐ bu əmtəənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından

664 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2-yə bərabədirsə, onda bu o deməkdir ki,

- ☐ bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırılar
- ☐ bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır

- ☐ bir əmtənin qiyməti ikinci əmtənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır

665 Aşağıdakı müddələrdən hansı əmtəyə tələb elastikliyinə aid deyildir?

- ☐ əgər əmtənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalırsa
☒ qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
☐ alıcılar əmtə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
☐ əmtəyə tələbin həcmi faiz dəyişməsi əmtənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
☐ əgər əmtənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa

666 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- ☐ əgər əmtənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar
☐ əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
☒ əgər əmtənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
☐ əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
☐ tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək

667 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- ☐ təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtə miqdarının azalmasına səbəb olur
☐ əmtənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtə miqdarının artması ilə nəticələnir
☐ tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır
☒ tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
☐ tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtə miqdarının artmasına səbəb olur

668 əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- ☐ təklif qanunu fəaliyyət göstərir
☐ əmtəyə tələb yüksək olacaq
☒ təklif əyrisi daha az maillə şəkllə malik olur
☐ təklif əyrisi daha dikdir
☐ əmtənin qiyməti sabit olacaq

669 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- ☐ əmtəyə tələb və təklif üst- üstə düşür
☐ tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
☐ tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər
☒ tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
☐ əmtə tarazlıq qiymətilə satılır

670 əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- ☐ nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq
☒ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sola doğru hərəkət edəcək
☐ nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sağa doğru hərəkət edəcək
☐ avtomobilin qiyməti artacaq
☐ benzinə tələb artacaq

671 Hansı halda həm tələbin həcmi, həm də təklifin həcmi azalması zamanı əmtənin qiyməti artar?

- ☐ əgər tələbin həcmi təklifin həcmi nisbətən daha çox azalmışdırsa
☒ əgər təklifin həcmi tələbin həcmi nisbətən daha çox azalmışdırsa
☐ əgər bu əmtə üçün əmtə- əvəzediciləri varsa

- ☐ əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa
- ☐ belə ola bilməz

672 əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif ayrılmasının kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- ☐ əmtəə defisiti meydana çıxar
- ☐ təklifin həcmi azalar
- ☒ əmtəə artıqlığı əmələ gəlir
- ☐ həç nə baş verməz
- ☐ tələbin həcmi artar

673 Vergilərin köməyiylə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektdə səbəb ola bilər?

- ☐ əmtəələrin istehlakının artması
- ☐ əmtəələrin istehsalının artması
- ☒ qiymətlərin artması
- ☐ sadalananlardan heç birinə
- ☐ əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi

674 A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- ☐ təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsini
- ☐ istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsini
- ☐ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsini
- ☐ son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsini
- ☒ xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsini

675 əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtəəyə qiymətin enməsi
- ☐ əmtəə- əvəzedicisinin olmaması
- ☐ istehsalat vergilərin artması
- ☐ istehlakçıların gəlirlərinin artması
- ☒ resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi

676 əgər gəlir üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabərdirsə, on da bu əmtəə:

- ☐ əmtəə- əvəzedicisidir
- ☐ ən zəruri əmtəədir
- ☐ zinət əşyasıdır
- ☒ aşağı keyfiyyətli əmtəədir
- ☐ tamamlayıcı əmtəədir

677 Aşağıdakı müddəalardan hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtəə səciyyəsinə aid deyildir?

- ☐ əmtəəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtəə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır
- ☒ bu əmtəənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır
- ☐ qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- ☐ alıcılar əmtəənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- ☐ bu əmtəə ən zəruri əmtəədir

678 əmtəə təklifinin azalması nəyi artırır?

- ☒ əmtə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- ☐ qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin
- ☐ bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyi
- ☐ bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyi
- ☐ bu əmtəəyə olan tələbin

679 əgər iki əmtəənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- ☐ bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- ☒ bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- ☐ bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır
- ☐ bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlər

680 əmtəəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- ☐ bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- ☐ bu əmtəənin təklifinin azalması
- ☐ əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması
- ☐ istehlakçıların qəlirlərinin artması
- ☒ bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması

681 əgər əmtəəyə təklif və tələb artırsa,onda:

- ☒ əmtəənin tarazlı həcmi artır
- ☐ əmtəənin tarazlı həcmi azalar
- ☐ tarazlı qiymət azalar
- ☐ heç nə dəyişməz
- ☐ tarazlı qiymət artar

682 əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- ☐ qiymətin və təklifin həcmi azalmasına
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmi çoxalmasına
- ☐ əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
- ☒ qiymətin azalması və təklifin artması
- ☐ qiymətin artması və təklifin həcmi azalması

683 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- ☐ banklar
- ☐ valyuta bircaları
- ☐ yarmarkalar
- ☒ sadalanan hamısı
- ☐ reklama agentliyi

684 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirildiyi bazar adlanır:

- ☐ hərrac
- ☒ fond birjası
- ☐ lizinq
- ☐ emissiya sistemi
- ☐ əmtəə birjası

685 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- ☐ istehlak bazarı
- ☐ istehsal vasitələri bazarı
- ☐ iş qüvvəsi bazarı
- ☐ innovasiya bazarı
- ☒ satıcı bazarı

686 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- ☒ ləqal bazar
- ☐ regional bazar
- ☐ lokal bazar
- ☐ dünya bazarı
- ☐ milli bazar

687 Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların xüsusi çəkisi- bu:

- ☒ bazarın strukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☐ bazarın infrastrukturudur
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ bazarlar sistemidir

688 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- ☐ bazar strukturudur
- ☐ bazar mexanizmidir
- ☒ bazarın infrastrukturudur
- ☐ sadalananlardan heç biri deyildir
- ☐ bazarlar sistemidir

689 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

- ☐ konsaltinq şirkətləri
- ☒ emissiya sistemi
- ☐ vergi sistemi
- ☐ ticarət palatası
- ☐ sığorta sistemi

690 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

- ☒ həmkarlar təşkilatı
- ☐ istehlakçılar ittifaqı
- ☐ sahibkarlar cəmiyyəti
- ☐ əmək birjası
- ☐ iqtisadi təhsil sistemi

691 əmtəənin bazar dəyəri əks etdirir:

- ☐ konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəəyə tələb və təklifin nisbəti
- ☒ bu əmtəənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu
- ☐ bu əmtəənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- ☐ əmtəənin bu və ya digər insan tələbatını ödəyə qabiliyyəti
- ☐ əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti

692 Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- ☐ $M=V \cdot P \cdot Q$
- ☐ $M=P \cdot V \cdot Q$
- ☐ $V=P+Q:M$
- ☐ $P=M \cdot V:Q$
- ☒ $M=P \cdot Q:V$

693 əmtəə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- ☐ istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsmi deyil
- ☐ ictimai istehlak dəyərinə malik olmur
- ☐ əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- ☒ istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur

694 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- ☐ dəyər ölçüsü
- ☐ yığım vasitəsi
- ☒ tədavül vasitəsi
- ☐ tədiyyə vasitəsi
- ☐ dünya pulu

695 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- ☐ istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
- ☐ əmtəə istehsalçılarının differensiasiyası
- ☐ əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
- ☒ bütün sadalananlar dəyər qanunun funksiyalarıdır
- ☐ sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil

696 Smit paradoksu adlanan paradoks əmtəənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- ☐ faydalılıq
- ☐ mübadilə dəyəri
- ☒ nadirlik
- ☐ sadalananlardan heç biri
- ☐ istehsal dəyəri

697 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- ☐ nemətin mübadilə dəyərini
- ☒ nemətin qiymətliyi
- ☐ nemətin istehlak dəyərini
- ☐ sadalananlardan heç birini
- ☐ nemətin qiymətini

698 əmtəənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☒ onun istehsal və reallaşdırılması şərtlərilə
- ☐ əmtəənin nadirliyi ilə
- ☐ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ bazarda əmtəənin miqdarı ilə
- ☐ əmtəənin faydalılığı

699 əmtənin içtimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- ☐ onun istehsal və reallaşma şərtlərilə
- ☐ əmtənin nadirliyi ilə
- ☒ onun istehsal şərtlərilə
- ☐ bazarda əmtənin miqdarı ilə
- ☐ əmtənin faydalılığı ilə

700 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- ☐ əmtənin istehlak dəyəridir
- ☐ əmtənin nadirliyidir
- ☐ əmtənin bazar dəyəridir
- ☐ əmtənin mübadilə dəyəridir
- ☒ əmtənin içtimai dəyəridir